

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **ochrona zasobów przyrodniczych**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Uniwersytet Gdański**

Data przeprowadzenia wizytacji: **22-23 kwietnia 2024 r.**

Warszawa, 2024

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	6
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	13
--	23
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	23
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	29
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	35
--	40
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	40
--	43
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	43
--	46
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	46
--	48
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	48
--	50
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	50

5. Załączniki: _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część I – ocena losowo wybranych prac etapowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część II – ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Lucjan Chmielarz, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. inż. Dorota Kwiatkowska, członek PKA
2. prof. dr hab. Aneta Strachecka, członek PKA
4. mgr Marta Jankowska, ekspert PKA ds. pracodawców
5. Stanisław Zabandżała, ekspert PKA ds. studenckich
6. mgr Agnieszka Socha-Woźniak, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych prowadzonym w Uniwersytecie Gdańskim została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2023/2024. Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na powyższym kierunku.

Wizytacja została przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej. Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni i Wydziału, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania z zespołem przygotowującym raport samooceny, osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości na ocenianym kierunku, w tym funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia i publiczny dostęp do informacji o programie studiów, pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami oraz nauczycielami akademickimi. Ponadto, przeprowadzono hospitacje zajęć dydaktycznych, dokonano oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne wnioski, o których Przewodniczący zespołu oceniającego poinformował Władze Uczelni i Wydziału na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	ochrona zasobów przyrodniczych	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	studia stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	nauki biologiczne	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów / 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych/liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	96 godzin/ 4 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<i>ochrona przyrody; ekologia obszarów zurbanizowanych</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	84	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	2401 h - z programu studiów 2636,5 h - z uwzględn. konsultacji i egzaminów	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	105,5 ECTS	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	147 ECTS	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	59 ECTS	-

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Za kształcenie na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych prowadzonym przez Uniwersytet Gdański odpowiada Wydział Biologii. Kształcenie realizowane jest w ramach programu studiów o profilu ogólnoakademickim, odbywa się na studiach stacjonarnych i obejmuje 3-letnie studia pierwszego stopnia, kończące się uzyskaniem tytułu zawodowego licencjata. Koncepcja i cele kształcenia na ocenianym kierunku zakładają uzyskanie przez studentów wiedzy interdyscyplinarnej z dziedziny nauk przyrodniczych, która ma umożliwić zrozumienie zjawisk i procesów zachodzących w środowisku naturalnym. Studenci uzyskują umiejętności oceny zagrożeń zasobów przyrodniczych oraz wiedzy na temat prawnych, ekonomicznych i praktycznych aspektów ochrony przyrody, z zachowaniem zasady zrównoważonej gospodarki i zachowania różnorodności biologicznej. Absolwenci mają być wysokiej klasy specjalistami, posiadającymi rozszerzoną wiedzę w dyscyplinie nauk biologicznych dotyczącą m.in. funkcjonowania obszarów przymorskich i morskich (w szczególności Morza Bałtyckiego) oraz zarządzania, gospodarowania i ochrony tych obszarów, co spełnia potrzeby lokalnego rynku pracy. Absolwenci mają ponadto możliwość kontynuacji studiów na drugim stopniu pokrewnych kierunków. Program studiów i treści przekazywane w trakcie zajęć dydaktycznych są na bieżąco aktualizowane, zgodnie z trendami nowoczesnych badań naukowych oraz pojawiających się wyzwań społecznych i gospodarczych związanych ze zmianami środowiska i klimatu. Taka koncepcja i cele kształcenia są zgodne z misją Uniwersytetu Gdańskiego, w którą wpisane jest „prowadzenie kształcenia na najwyższym poziomie, działalności naukowej o najwyższej jakości oraz kształtowanie postaw obywatelskich, a także uczestnictwo w rozwoju społecznym i współtworzenie gospodarki opartej na innowacjach”, jak również z celem operacyjnym „Doskonalenie jakości kształcenia poprzez efektywne wykorzystanie potencjału uczelni oraz rozwój współpracy z otoczeniem”, zawartym w ramach celu strategicznego „Najwyższy poziom kształcenia uniwersyteckiego”. Podobnie wpisują się one w Strategię Rozwoju Wydziału Biologii, która obejmuje cel strategiczny „Najwyższa jakość kształcenia”, zawierający m.in. takie cele operacyjne, jak: „Doskonalenie jakości kształcenia poprzez efektywne wykorzystanie potencjału Wydziału oraz rozwój współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym” oraz „Wykorzystywanie nowoczesnych technologii w procesie kształcenia”. Podsumowując, koncepcja i cele kształcenia są zgodne z misją i strategią Uniwersytetu Gdańskiego oraz Wydziału Biologii. Realizacja tych celów w ramach kształcenia na ocenianym kierunku wpisuje się w politykę jakości.

Oceniany kierunek został w 100% przypisany dyscyplinie nauki biologiczne. Mieszczą się w niej omówione powyżej koncepcja i cele kształcenia, w szczególności związane ze zjawiskami i procesami zachodzącymi w środowisku naturalnym, oceną zagrożeń zasobów przyrodniczych oraz wiedzą biologiczną dotyczącą m.in. funkcjonowania obszarów przymorskich i morskich.

Działalność naukowa prowadzona na Uczelni w dyscyplinie nauk biologicznych dotyczy następujących zagadnień bezpośrednio związanych z koncepcją i celami kształcenia na ocenianym kierunku: taksonomia, biologia i ekologia różnych grup organizmów, zachowanie bioróżnorodności, ochrona zasobów przyrodniczych i ekosystemów (na Wydziale działa jeden z wiodących światowych ośrodków badań storczykowatych), awifauna rejonów arktycznych i krajowych, lichenologia (na Wydziale działa jeden z wiodących ośrodków badań lichenologicznych). Badania prowadzone na Uczelni dotyczą także zagadnień interdyscyplinarnych z udziałem nauk biologicznych, m.in. badania z zakresu paleoekologii,

badania inkluzji w bursztynie bałtyckim i innych żywicach kopalnych, badania parazytologiczne, dotyczące parazytofauny żubra i zagrożonych ssaków morskich. Z perspektywy kształcenia studentów na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych, najbliższe są badania prowadzone w Katedrach Wydziału Biologii zajmujących się biologią, ekologią, taksonomią, biosystematyką, genetyką i ekofizjologią (Katedry: Ekologii i Zoologii Kręgowców, Ekologii Roślin, Genetyki Ewolucyjnej i Biosystematyki, Taksonomii Roślin i Ochrony Przyrody, Zoologii Bezkręgowców i Parazytologii), w których studenci mogą realizować prace dyplomowe. Prowadzona przez kadrę naukową Uczelni działalność badawcza oraz koncepcja, cele i program kształcenia na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych są więc ze sobą ściśle powiązane.

Celem kształcenia na ocenianym kierunku jest przygotowanie absolwenta do pracy w firmach specjalistycznych zajmujących się ochroną przyrody i środowiska, w działach ochrony środowiska funkcjonujących w firmach i przedsiębiorstwach, w instytucjach odpowiedzialnych za finansowanie działań z zakresu ochrony środowiska oraz administracji publicznej, lasach państwowych, parkach narodowych i krajobrazowych, rezerwatach, jak również organizacjach pozarządowych działających na rzecz ochrony przyrody i środowiska. Ponadto, kształcenie na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych uwzględnia specyfikę fizyczno-geograficzną oraz społeczno-gospodarczą województwa pomorskiego, uwzględniając np. aspekty przyrodnicze obszarów przymorskich i morskich oraz związane z nimi uwarunkowania społeczno-gospodarcze. Świadczy to o mocnym osadzeniu koncepcji kształcenia w potrzebach otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym zawodowego rynku pracy.

W skład Rady Programowej kierunku ochrona zasobów przyrodniczych oprócz interesariuszy wewnętrznych, tj. nauczycieli akademickich i przedstawicieli studentów, wchodzi także interesariusze zewnętrzni – przedstawiciele pracodawców. Ponadto w tworzeniu i modyfikacji programu studiów na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych biorą udział interesariusze zewnętrzni należący do Rady Konsultacyjnej Wydziału Biologii, w skład której wchodzi przedstawiciele instytucji państwowych oraz firm związanych z gospodarką leśną, edukacją ekologiczną, badaniem i ochroną środowiska, takich jak: Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Gdańsku, Akwarium Gdyńskie, Pomorski Park Naukowo-Technologiczny w Gdyni, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Gdańsku, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gdańsku, Ogród Zoologiczny w Gdańsku, Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli. Ponadto na Uczelni działa Komisja ds. Współpracy z Pracodawcami złożona z pracowników Uczelni, która wspiera i organizuje współpracę z interesariuszami zewnętrznymi. Członkowie Rady Konsultacyjnej wyrażają opinie na temat zgodności programów kształcenia i zakładanych efektów uczenia się z aktualnymi potrzebami rynku pracy oraz na temat stopnia osiągania efektów uczenia się przez absolwentów, które wykorzystywane są w modyfikacji programu studiów. Na przykład na podstawie opinii pracowników Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku, którzy wskazali potrzebę wprowadzenia do programu kształcenia na ocenianym kierunku przedmiotu poświęconego gospodarce leśnej, uruchomiono zajęcia *ekosystemy leśne – ochrona i gospodarowanie*. Podjęto również decyzję o rozszerzeniu oferty kształcenia w ramach dwóch specjalności, do programu których włączono przedmioty, które wcześniej były w ofercie przedmiotów do wyboru. Koncepcja i cele kształcenia na ocenianym kierunku zostały więc określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Ze względu na eksperymentalny lub terenowy charakter zajęć prowadzonych na ocenianym kierunku, metody kształcenia na odległość mają ograniczone zastosowanie w celu zachowania wysokiego poziomu kształcenia. Metody i techniki kształcenia na odległość wykorzystywane są tylko w realizacji pojedynczych zajęć (np. jednego ze spotkań w ramach kursu do wyboru) i niektórych zajęć do wyboru

z puli przedmiotów ogólnouczeniowych oraz do udostępniania studentom materiałów dydaktycznych z wykorzystaniem platform edukacyjnych. Koncepcja i cele kształcenia uwzględniają więc nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i wynikające stąd uwarunkowania.

Absolwent kierunku ochrona zasobów przyrodniczych posiada wiedzę interdyscyplinarną, w tym w stopniu zaawansowanym z dyscypliny nauk biologicznych, która ma umożliwić zrozumienie zjawisk i procesów zachodzących w środowisku naturalnym, i jest przygotowany do krytycznej oceny, interpretacji i prezentowania wyników badań oraz do samodzielnej i zespołowej pracy badawczej i analitycznej z zachowaniem zasad prawnych i etycznych. Umie ocenić zagrożenia wynikające ze stosowanych technik badawczych i jest odpowiedzialny za tworzenie bezpiecznych i ergonomicznych warunków pracy. Absolwent zna najnowsze i najważniejsze techniki oraz metody badawcze wykorzystywane w naukach biologicznych, a w szczególności: jest przygotowany do pracy w terenie i posiada wiedzę i umiejętności z zakresu florystyki, faunistyki i biocenologii niezbędne do prowadzenia inwentaryzacji i monitoringu przyrodniczego; potrafi obsługiwać specjalistyczny sprzęt przeznaczony do pobierania próbek w warunkach terenowych oraz analizy materiału biologicznego w warunkach laboratoryjnych. Posiada pogłębioną wiedzę, umiejętności i kompetencje w zakresie zjawisk i procesów przyrodniczych na różnym poziomie złożoności oraz specjalistycznej metodologii badawczej w dyscyplinie nauki biologiczne (w tym zaawansowanych narzędzi statystycznych i bioinformatycznych). Ma poza tym wiedzę i umiejętności z zakresu zarządzania zasobami przyrodniczymi w obszarach cennych przyrodniczo oraz zurbanizowanych, zna metody oceny i ochrony różnorodności biologicznej oraz zasady funkcjonowania krajowych i europejskich sieci i programów ochrony przyrody. Potrafi ponadto zarządzać projektami środowiskowymi i stosować procedury ocen oddziaływania inwestycji na środowisko oraz skutecznie rozwiązywać problemy wynikające z konfliktu interesów różnych środowisk społecznych i działań gospodarczych z zasadami zrównoważonego rozwoju i polityką ochrony przyrody. Absolwent jest gotów do: samodzielnego analizowania złożonych problemów naukowych z dyscypliny nauk biologicznych związanych z ochroną zasobów przyrodniczych; prowadzenia działalności o charakterze badawczym; gromadzenia i krytycznego analizowania danych naukowych pochodzących z różnorodnych źródeł. Absolwent potrafi systematycznie aktualizować swoją wiedzę biologiczną i informacje o jej praktycznych zastosowaniach. Jest ponadto przygotowany do samodzielnego rozwijania umiejętności zawodowych oraz do podjęcia studiów drugiego stopnia, studiów podyplomowych lub kontynuowania kształcenia na studiach trzeciego stopnia w szkole doktorskiej.

Dla studiów pierwszego stopnia na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych określono 42 kierunkowe efekty uczenia się, z czego 18 w zakresie wiedzy, 14 – umiejętności i 10 – kompetencji społecznych. Efekty uczenia się zakładają m.in. zdobycie zaawansowanej wiedzy o budowie i funkcji komórek, tkanek i organizmów (O_W01), procesach fizjologicznych i ich związkach z adaptacją do środowiska (O_W03), systematyce i ewolucji wybranych grup organizmów (O_W04), zróżnicowaniu środowisk przyrodniczych (O_W06), regułach dziedziczenia i źródeł zmienności organizmów (O_W02), mechanizmach funkcjonowania życia na poziomie populacji, biocenozy i ekosystemu i uwarunkowaniach różnorodności biologicznej (O_W05), metodach ochrony przyrody i środowiska, w tym monitoringu przyrodniczego (O_W07), narzędziach analizy danych niezbędnych do zrozumienia praw przyrody (O_W08), metodach prowadzenia badań środowiska przyrodniczego i możliwościach ich wykorzystania w ochronie przyrody (O_W13). W zakresie umiejętności, kierunkowe efekty uczenia się uwzględniają m.in. nabycie umiejętności posługiwania się podstawową aparaturą badawczą i zachowania poprawnej kolejności czynności w pracach laboratoryjnych i terenowych (O_U 01),

zaplanowania pod kierunkiem opiekuna i wykonania prostego zadania badawczego z zakresu nauk biologicznych (O_U04), przeprowadzenia obserwacji i wykonania w terenie lub laboratorium podstawowych pomiarów fizycznych, biologicznych i chemicznych (O_U06), wyszukiwania i korzystania z dostępnych źródeł informacji biologicznej, w tym ze źródeł elektronicznych oraz krytycznej ich analizy (O_U03). Kierunkowe efekty uczenia się obejmują także komunikowanie się w języku obcym na odpowiednim poziomie biegłości, tj. umiejętność posługiwania się językiem obcym na poziomie B2, wykorzystując słownictwo specjalistyczne (O_U14), oraz kompetencje społeczne, np. gotowość do efektywnej pracy w zespole przyjmując w nim różne role (O_K02), czy gotowość do odnoszenia zdobytej wiedzy do planowania i projektowania działań zawodowych oraz potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy (O_K09). Są to kompetencje niezbędne m.in. w działalności naukowej. Podsumowując, zgodnie z wymogami profilu ogólnoakademickiego kierunkowe efekty uczenia się zakładają osiągnięcie wiedzy z dyscypliny nauki biologiczne w stopniu zaawansowanym, umiejętność rozwiązywania nietypowych problemów oraz kompetencje społeczne potrzebne w pracy naukowej. Kierunkowe efekty uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności w większości dotyczą zagadnień nauk biologicznych związanych bezpośrednio z koncepcją i celami kształcenia (np. budowa i funkcja organizmów żywych i ekosystemów, ochrona przyrody, bioróżnorodność, techniki badań środowiskowych, etc.). Z kolei efekty uczenia się określone w sylabusach poszczególnych zajęć są jasno związane z efektami kierunkowymi (np. w zakresie wiedzy dla przedmiotu *biogeografia* określono efekt: „nazywa typy formacji roślinnych i biomów i charakteryzuje je pod kątem strukturalnym i funkcjonalnym”, powiązany z efektem kierunkowym O_W06: „absolwent zna i rozumie w stopniu zaawansowanym nazwy i typy środowisk przyrodniczych oraz ich charakterystykę pod kątem strukturalnym i funkcjonalnym”). Efekty uczenia się, kierunkowe i określone dla poszczególnych zajęć, są więc zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim.

Zamieszczony powyżej opis zakładanych efektów uczenia się dla studiów pierwszego stopnia kierunku ochrona zasobów przyrodniczych jest zgodny z charakterystyką efektów uczenia się właściwą dla poziomu 6 charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji. Kierunkowe efekty uczenia się, a co za tym idzie także określone w powiązaniu z nimi efekty dla poszczególnych zajęć, zostały powiązane z uniwersalnymi charakterystykami poziomu 6 PRK oraz charakterystykami drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6 PRK. W szczególności efekty dotyczą poznania i rozumienia problemów naukowych w stopniu zaawansowanym, umiejętności wykorzystania wiedzy do rozwiązywania nietypowych problemów, czy też komunikowania się z otoczeniem z wykorzystaniem posiadanej wiedzy specjalistycznej. Kierunkowe i określone dla zajęć efekty uczenia się są więc zgodne z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Określone dla kierunku ochrona zasobów przyrodniczych efekty uczenia się są specyficzne, obejmując m.in. wiedzę i umiejętności powiązane z badaniami organizmów żywych w ich środowisku, identyfikacją organizmów, badaniami z zakresu ekologii, ochrony przyrody i środowiska. Są też zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie nauk biologicznych, w szczególności uwzględniają znajomość w stopniu zaawansowanym obecnego stanu wiedzy oraz najnowszych trendów w biologii oraz ich związek z innymi dyscyplinami przyrodniczymi (O_W09). Natomiast efekty określone dla poszczególnych zajęć wiążą się ściśle z tematyką badań prowadzonych przez kadrę akademicką Wydziału, członkowie której prowadzą poszczególne zajęcia.

Efekty uczenia się są sformułowane w sposób zrozumiały, z zachowaniem zasady, że efekty kierunkowe są na wyższym poziomie ogólności niż efekty dla poszczególnych zajęć. Jednak dla podniesienia czytelności zapisu efektów kierunkowych można rozważyć następujące drobne modyfikacje. Wszystkie efekty dotyczące wiedzy zapisane są pod nagłówkiem „Absolwent zna i rozumie w stopniu

zaawansowanym”, przez co pojawiają się niezręczne sformułowania o znajomości w stopniu zaawansowanym podstawowych pojęć czy reguł, jak w przypadku O_W05: Absolwent zna i rozumie w stopniu zaawansowanym podstawowe reguły i mechanizmy funkcjonowania życia na poziomie populacji, biocenozy i ekosystemu oraz czasowe i przestrzenne uwarunkowania różnorodności biologicznej; O_W11: Absolwent zna i rozumie w stopniu zaawansowanym podstawowe pojęcia i terminologię przyrodniczą oraz ma znajomość rozwoju nauk przyrodniczych i stosowanych w nich metod badawczych, a także ma świadomość ich potencjalnego przełożenia na działania praktyczne (podobnie w przypadku O_W13, O_W15). Przeniesienie stwierdzenia o stopniu zaawansowanym do opisu poszczególnych efektów, do których ma on zastosowanie, lub zmianę terminu “podstawowe” na “najważniejsze” lub “kluczowe” pozwoliłoby na uniknięcie takich niezręcznych sformułowań. Efekty O_W09 i 10 są bardzo podobne i odwołują się do tych samych charakterystyk PRK. Można rozważyć ich połączenie. Podobnie jest w przypadku efektów O_K01 i 08, których zakresy w znacznym stopniu pokrywają się. Efekty uczenia się w zakresie umiejętności, które dotyczą znajomości języka angielskiego, nie są w pełni spójne. Zapis „O_U02 Absolwent potrafi czytać ze zrozumieniem teksty naukowe z zakresu nauk przyrodniczych w języku polskim i proste teksty w języku angielskim” nie jest do końca zgodny z zapisami O_U10, 11, 13, które zakładają wykorzystanie słownictwa specjalistycznego w języku angielskim oraz posługiwanie się językiem obcym na poziomie B2. Na Wydziale Biologii UG podjęto już działania zmierzające do odpowiedniej zmiany powyższych zapisów. W treściach programowych uwzględniono zagadnienia podstawowe, które stanowią bazę dla lepszego zrozumienia treści realizowanych w dalszych etapach kształcenia, w tym treści specyficznych dla ocenianego kierunku. Główni prowadzący zajęcia z danego przedmiotu w oparciu o doświadczenie badawcze i zawodowe aktualizują zakres tematyczny realizowanych zajęć. Efekty uczenia się uwzględniają kompetencje niezbędne w działalności naukowej. Są to w szczególności zawarte w efektach kierunkowych kompetencje badawcze, jak umiejętności korzystania z aparatury badawczej (O_U01), planowania pod kierunkiem opiekuna i prowadzenia badań z zakresu nauk biologicznych (O_U04) oraz wykonywania obserwacji i pomiarów w laboratorium i w terenie (O_U06), umiejętność komunikowania się w języku obcym z wykorzystaniem języka specjalistycznego (O_U013), jak również kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej, np. gotowość zrozumienia potrzeby uczciwości i rzetelności w pracy naukowej i zawodowej (O_K04), czy poznania ograniczeń we własnej wiedzy i zrozumienia potrzeby stałego uczenia się i rozwoju (O_K01). W programie studiów uwzględniono uzyskanie przez absolwenta umiejętności posługiwanie się językiem obcym na poziomie B2. Ponadto, niektóre przedmioty w najnowszym programie studiów prowadzone są w języku angielskim, co zapewnia absolwentowi znajomość i rozumienie podstawowych terminów w zakresie języka specjalistycznego.

Dla poszczególnych zajęć znajdujących się w programie studiów sporządzono szczegółowe efekty uczenia się i zamieszczono je w przygotowanych według jednolitego wzoru sylabusach. Sylabusy zajęć oprócz przypisanych efektów uczenia się oraz ich odniesienia do efektów kierunkowych zawierają treści programowe prowadzące do ich uzyskania, metody weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się, metody kształcenia, formy i kryteria zaliczenia zajęć oraz wykaz literatury. Zapisy te wskazują, że efekty uczenia się, kierunkowe oraz określone dla poszczególnych zajęć, są możliwe do osiągnięcia przez studentów. Ponadto, efekty określone dla zajęć i zapisy w sylabusach umożliwiają stworzenie systemu ich weryfikacji.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych są zgodne z misją i strategią Uniwersytetu Gdańskiego oraz Wydziału Biologii. Realizacja tych celów w ramach kształcenia na ocenianym kierunku wpisuje się w politykę jakości. Oceniany kierunek został w 100% przypisany dyscyplinie nauk biologicznych, w której mieszczą się koncepcja i cele kształcenia. Prowadzona przez kadrę naukową Uniwersytetu Gdańskiego działalność badawcza oraz koncepcja, cele i program kształcenia na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych pierwszego stopnia są ze sobą ściśle powiązane. Koncepcja i cele kształcenia na ocenianym kierunku uwzględniają potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym zawodowego rynku pracy i zostały określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Koncepcja i cele kształcenia uwzględniają w ograniczonym stopniu nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i wynikające stąd uwarunkowania. Efekty uczenia się, kierunkowe i określone dla poszczególnych zajęć, są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Kierunkowe efekty uczenia się zakładają osiągnięcie wiedzy z dyscypliny nauki biologiczne w stopniu zaawansowanym, umiejętność rozwiązywania nietypowych problemów oraz kompetencje społeczne potrzebne w pracy naukowej spełniając tym samym wymogi profilu ogólnoakademickiego. Efekty uczenia się są zgodne z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji. Określone dla kierunku ochrona zasobów przyrodniczych efekty uczenia się są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie nauki biologiczne, w szczególności uwzględniają znajomość w stopniu zaawansowanym obecnego stanu wiedzy oraz najnowszych trendów w biologii oraz ich związek z innymi dyscyplinami przyrodniczymi. Z kolei efekty określone dla poszczególnych zajęć wiążą się ściśle z tematyką badań prowadzonych przez kadrę akademicką Wydziału i uszczegóławiają efekty kierunkowe. W programie studiów uwzględniono uzyskanie przez absolwenta umiejętności posługiwania się językiem obcym na poziomie B2 oraz prowadzenie wybranych przedmiotów w języku angielskim, co zapewnia absolwentowi znajomość i rozumienie podstawowych terminów w zakresie języka specjalistycznego. Efekty uczenia się, kierunkowe oraz określone dla poszczególnych zajęć, są możliwe do osiągnięcia przez studentów a efekty określone dla zajęć i zapisy w sylabusach umożliwiają stworzenie systemu ich weryfikacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

--

Rekomendacje

Rekomenduje się:

1. w celu podniesienia czytelności zapisu efektów kierunkowych proszę rozważyć przeniesienie stwierdzenia w nagłówku „Absolwent zna i rozumie w stopniu zaawansowanym” do opisu poszczególnych efektów, do których ma on zastosowanie;
2. rozważenie połączenia efektów O_W09 i 10 oraz O_K01 i 08;
3. modyfikację sformułowania efektów uczenia się w zakresie umiejętności, które dotyczą znajomości języka angielskiego, tak by były one spójne.

Zalecenia

--

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Dla każdego przedmiotu przygotowano według jednolitego wzoru karty zajęć, określające m.in. cele kształcenia, treści programowe oraz efekty uczenia się. Przedmiotowe efekty uczenia się są w każdym sylabusie przypisane konkretnym efektom kierunkowym. Ponadto, większość efektów kierunkowych realizowana jest w ramach więcej niż jednego przedmiotu. Treści programowe określone w sylabusach obejmują podstawowe zagadnienia z dyscypliny nauki biologiczne oraz bazujące na nich na bieżąco aktualizowane przez głównych prowadzących zajęcia treści dotyczące aktualnego stanu wiedzy i metodyki badań. Na przykład treści przekazywane w ramach wykładu z *ekofizjologii zwierząt* (semestr 5) obejmują przegląd podstawowych procesów fizjologicznych zachodzących w organizmach zwierząt, a następnie szczegółowe omówienie procesów najbardziej plastycznych, które są modyfikowane w zależności od zmieniających się warunków środowiska. Treści te dotyczą przypisanego przedmiotowi efektu uczenia się „rozumie przebieg podstawowych procesów fizjologicznych zwierząt i ich związek z adaptacją organizmu do zmieniających się warunków środowiska” i są uszczegółowieniem efektu kierunkowego O_W03. Analogicznie, w ramach zajęć *typologia i ochrona wód* (semestr 4) po poznaniu różnych sposobów klasyfikacji wód i typów zbiorników wodnych (przedmiotowy efekt uczenia się „nazywa i klasyfikuje typy środowisk wodnych oraz charakteryzuje je pod kątem strukturalnym i funkcjonalnym” będący uszczegółowieniem efektu kierunkowego O_W06), studenci nabywają wiedzę na poziomie zaawansowanym dotyczącą np. chemizmu wód i częstości mieszania, harmonicznej i nieharmonicznej sukcesji jezior oraz obowiązujących krajowych i europejskich przepisów prawa ochrony wód (Ramowa Dyrektywa Wodna, Dyrektywa Siedliskowa, Prawo Wodne). Ponadto, studenci uczą się wykonywać proste pomiary fizyczne, biologiczne i chemiczne z wykorzystaniem aparatury i narzędzi badawczych, używanych w badaniach naukowych, zarówno w laboratorium, jak i w terenie (przedmiotowy efekt uczenia się „przeprowadza obserwacje terenowe i wykonuje podstawowe pomiary fizycznych, chemicznych i biologicznych cech”, który uszczegóławia efekt kierunkowy O_U06). Treści programowe są zgodne z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie nauki biologiczne, będąc w znacznym stopniu związane z badaniami prowadzonymi przez kadrę naukową Uczelni prowadzącą badania w tej dyscyplinie, czyli pracą badawczą nauczycieli akademickich z poszczególnych Katedr Wydziału Biologii. Dotyczą one w szczególności: systematyki i ewolucji organizmów oraz przebiegu procesów fizjologicznych i adaptacji organizmów do warunków środowiska, wchodzących w zakres badań prowadzonych w Katedrze Genetyki Ewolucyjnej i Biosystematyki, Katedrze Taksonomii Roślin i Ochrony Przyrody, Katedrze Zoologii Bezkręgowców i Parazytologii; reguł i mechanizmów funkcjonowania życia na poziomie populacji, biocenozy i ekosystemu, środowisk przyrodniczych i ich charakterystyki pod kątem strukturalnym i funkcjonalnym oraz zmian czasowych i przestrzennych, uwarunkowań bioróżnorodności oraz ochrony zasobów przyrodniczych, czyli obszaru działalności badawczej Katedr: Ekologii Roślin, Ekologii i Zoologii Kręgowców, Taksonomii Roślin i Ochrony Przyrody, Zoologii Bezkręgowców i Parazytologii; mechanizmów molekularnych, przepływu informacji genetycznej oraz zmienności organizmów i reguł dziedziczenia, mieszczących się w zakresie badań prowadzonych w Katedrze Genetyki Ewolucyjnej i

Biosystematyki oraz Katedrze Taksonomii Roślin i Ochrony Przyrody. Podsumowując, treści programowe są zgodne z efektami uczenia się kierunku ochrona zasobów przyrodniczych oraz z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie nauki biologiczne i z zakresem działalności naukowej Uczelni w tej dyscyplinie.

W obecnym kształcie karty zajęć (sylabusy) przygotowano według jednolitego wzoru, ale ich liczba dla poszczególnych zajęć jest zróżnicowana. Dla większości zajęć, jak np. *metody molekularne w identyfikacji gatunków*, *ekologia zwierząt*, *ekologia roślin* (semestr 3), *typologia i ochrona ekosystemów lądowych* (semestr 4), opracowano jeden sylabus, wspólny dla obu form zajęć, w przypadku wymienionych zajęć wykładu i ćwiczeń laboratoryjnych lub terenowych. Jednak dla części zajęć, np. *chemia ogólna* (semestr 1), *identyfikacja strunowców* (semestr 2), *podstawy gospodarowania przestrzenią* (semestr 2), karty zajęć opracowano osobno dla poszczególnych form zajęć z danego przedmiotu. W szczególności, w przypadku *chemii ogólnej* stworzono 3 sylabusy: dla wykładu, dla ćwiczeń laboratoryjnych, dla ćwiczeń audytoryjnych; dla *podstaw gospodarowania przestrzennego* – karty zajęć: dla wykładu i dla ćwiczeń audytoryjnych; dla *identyfikacji strunowców* – karty zajęć: dla ćwiczeń laboratoryjnych i dla ćwiczeń terenowych. Zróżnicowanie to wynika z okresu przejściowego w trakcie wprowadzania nowego formatu zapisu, tzw. kart zajęć, w którym przewidziano przygotowanie osobnych kart dla każdej formy zajęć z danego przedmiotu. Po wprowadzeniu kart zajęć w miejsce sylabusów system zapisu będzie ujednolicony.

Treści programowe przedstawione szczegółowo w kartach zajęć są odmienne dla poszczególnych form zajęć i dobrze oddają specyfikę zajęć. Na przykład, wykład z zajęć *długoterminowe zmiany środowiska przyrodniczego* (semestr 4) poświęcony jest m.in. zagadnieniom związanym z: paleoekologią czwartorzędu, znaczeniem badań nad długoterminowymi przemianami środowiska dla zrozumienia obecnej dynamiki i oceny przyszłych zmian abiotycznych i biotycznych składników środowiska, klasyfikacjami litologicznymi i metodami datowań bezwzględnych, metodami paleobotanicznych, paleozoologicznych i geochemicznych, zastosowaniem biologii molekularnej w paleoekologii, wykorzystaniem bioindykacyjnych właściwości różnych grup organizmów do rekonstrukcji poszczególnych elementów środowisk lądowych i wodnych, rekonstrukcjom zmian roślinności i klimatu Europy w czwartorzędzie i hipotezom dotyczącym ekstynkcji wielkich ssaków u schyłku plejstocenu (związane z tymi zagadnieniami efekty przedmiotowe w zakresie wiedzy uszczegóławiają efekty kierunkowe O_W5, 6, 11). Wykładowi temu towarzyszą dwa rodzaje ćwiczeń (terenowe i laboratoryjne), w trakcie których studenci poznają konkretne przykłady ilustrujące wspomniane problemy i nabywają umiejętności w stosowaniu metod badań paleoekologicznych i bioindykacyjnych (związane z tymi zagadnieniami efekty przedmiotowe w zakresie umiejętności uszczegóławiają efekty kierunkowe O_U1, 4, 6). Podobnie w przypadku zajęć *dendrochronologia* (zajęcia do wyboru, semestr 6), prowadzonego wyłącznie w formie ćwiczeń laboratoryjnych, studenci poznają zarówno teoretyczne podstawy dendrochronologii (efekt przedmiotowy „zna podstawowe pojęcia i terminologię przyrodniczą z zakresu botaniki ze szczególnym uwzględnieniem dendrologii” uszczegóławiający efekt kierunkowy O_W11), jak i zasady zastosowania dendrochronologii w badaniach ekologicznych, monitorowanie zjawisk ekologicznych i antropogenicznych przy zastosowaniu dendrochronologii oraz różne aspekty praktycznego wykorzystania dendrochronologii (efekt przedmiotowy „posiada znajomość najważniejszych metod badawczych i analiz stosowanych w dendrochronologii, ma świadomość ich potencjalnego zastosowania w praktyce m.in. w ekologii, leśnictwie i archeologii” w ramach kierunkowego O_W11). Jest to kompleksowe podejście do tematyki zajęć, o specyficznych treściach programowych, które zapewnia uzyskanie wszystkich efektów uczenia się.

Studia na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych trwają 6 semestrów i prowadzone są tylko na pierwszym stopniu kształcenia w formie stacjonarnej. Zajęcia w semestrach 1-3 są wspólne dla wszystkich studentów, a w trakcie 3 semestru studenci wybierają jedną z dwóch specjalności, tj. *ekologia obszarów zurbanizowanych* lub *ochrona przyrody*. Od wyboru specjalności zależy przebieg studiów od 4 semestru, na którym pojawiają się kursy przypisane do wybranej specjalności (bloki specjalnościowe). Na trzecim roku studiów studenci wybierają Katedrę dyplomowania, w której wykonywać będą pracę licencjacką. Nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów wynosi 180, z czego na każdy semestr przypada 30 pkt. Zgodnie z zapisem w sylabusach, dla poszczególnych przedmiotów określono liczbę punktów ECTS, przypisując 25-30 h (w przypadku większości zajęć jest to 25 h) pracy studenta jednemu punktowi ECTS. Na godziny pracy studenta składają się godziny w kontakcie z nauczycielem (w tym udział w zajęciach, konsultacje oraz udział w zaliczeniu końcowym lub egzaminie) oraz godziny pracy samodzielnej (w tym przygotowanie do egzaminu, zaliczeń, przygotowanie raportów z zajęć, prezentacji lub projektów). Na zajęcia z poszczególnych przedmiotów przypada od 1, w przypadku niektórych zajęć prowadzonych tylko w formie wykładów, do 10, w przypadku Pracowni dyplomowej, punktów ECTS (najczęściej jest to 2-4 punktów). Taki rozkład godzin i punktów zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się a czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów oraz nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć są poprawnie oszacowane.

Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów łącznie dla całych studiów odpowiada 105,5 punktom ECTS czyli 61% łącznej liczby punktów. Odpowiada to 2636,5 godzinom pracy studenta w kontakcie z nauczycielem akademickim, na które składają się godziny zajęć przedmiotu, godziny przeznaczone na zaliczenia lub egzaminy oraz godziny konsultacji. Na samodzielną pracę studenta przypada łącznie 1677,5 godzin. Dla poszczególnych form zajęć przewidziano 10-45 h, przy czym w przypadku wykładów jest to najczęściej 15 h, a najwięcej godzin (30-45 h) przewidziano zwykle na ćwiczenia laboratoryjne. Konsultacje nie zostały wprowadzić wskazane jako osobna forma zajęć, ale wliczanie ich do godzin pracy studenta w kontakcie z nauczycielem akademickim może budzić wątpliwości w świetle Stanowiska interpretacyjnego nr 7/2020 Prezydium PKA z dnia 22 października 2020 r. Dlatego kolejna modyfikacja, którą należy rozważyć w trakcie zamiany sylabusów na karty przedmiotów w nowym formacie, to korekta czasem zawyżonej liczby godzin przeznaczonych na konsultacje oraz dopilnowanie prawidłowej proporcji tzw. godzin kontaktowych i godzin samodzielnej pracy studenta, jak również liczby przypisanych pkt ECTS. Przykładowo dla zajęć *biogeografia* (3 pkt ECTS), realizowanych wyłącznie w formie wykładów (30 h) i kończącego się egzaminem, oprócz 23 godzin pracy własnej studenta w ramach przygotowania się do egzaminu, przewidziano 1 godzinę na egzamin i aż 21 godzin konsultacji. Podsumowując, przydział godzin zajęć zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, a liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia po wskazanej korekcie będzie zgodna z wymaganiami dla studiów stacjonarnych.

Kolejność, w jakiej w programie studiów pojawiają się poszczególne zajęcia, prowadzi studentów od przedmiotów podstawowych do coraz bardziej specjalistycznych, aż do rozdziału na specjalności, którym przypisano różne przedmioty obowiązkowe. Na przykład zajęcia *biogeografia* (semestr 3), *zoologia stosowana*, *ewolucyjne podstawy bioróżnorodności* (semestr 4) pojawiają się po zajęciach takich jak *identyfikacja zwierząt bezkręgowych* (semestr 1 + ćwiczenia terenowe w semestrze 2), czy *identyfikacja roślin zarodnikowych* (semestr 1) i *identyfikacja roślin zalążkowych* (semestr 2). Podobnie

wstęp do biostatystyki (semestr 4) jest poprzedzony zajęciami z przedmiotu *statystyka z elementami matematyki w naukach biologicznych* (semestr 3). Około 68% godzin zajęć stanowią zajęcia w formie ćwiczeń audytoryjnych, laboratoryjnych, terenowych, konwersatoriów (forma wykorzystywana wyłącznie w ramach lektoratów) i seminariów, w czasie których studenci rozwijają umiejętności praktyczne i kompetencje miękkie. Pozostałe godziny zajęć przeznaczone są na wykłady, przy czym łączna liczba godzin ćwiczeń laboratoryjnych i terenowych jest wyższa od liczby godzin wykładów. Taka sekwencja zajęć w programie studiów oraz liczby godzin przeznaczone na różne formy zajęć zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Studenci decydując się na specjalność wybierają bloki zajęć specjalnościowych, które odpowiadają łącznie 23 punktom ECTS (semestr 4 – 4 pkt, semestr 5 – 8 pkt, semestr 6 – 11 pkt). Zajęcia do wyboru nie związane ze specjalnością pojawiają się w programie studiów na 5 i 6 semestrze, czyli po wyborze specjalności. Wybierając zajęcia z tej puli, studenci mają obowiązek zrealizować w sumie 10 pkt ECTS (zajęcia w języku polskim – po 4 pkt na semestr 5 i 6, zajęcia w języku angielskim w semestrze 6 – 2 pkt). W doborze zajęć doradzają tutorzy z poszczególnych katedr, bądź opiekunowie prac dyplomowych. Wybierając katedry dyplomowania studenci wybierają jednocześnie przedmioty dyplomowe spośród 5 różniących się tematycznie seminariów i pracowni przypisanych do katedr dyplomowania, czyli *pracownię specjalnościową* (2 pkt ECTS) i *pracownię dyplomową* (10 pkt ECTS) oraz *seminaria* realizowane w semestrze 5 i 6 (odpowiednio 1 i 3 pkt ECTS). Ponadto studenci wybierają *język obcy* (łącznie 8 pkt ECTS). Łącznie zajęciom do wyboru przypada 59 pkt ECTS, co stanowi 32,8% wszystkich punktów. Zajęciom do wyboru przypisano więc prawidłową liczbę punktów ECTS, co pozwala studentom kształtować swoje ścieżki rozwoju i kształcenia.

Jak omówiono na wstępie, w trakcie zajęć przekazywane są treści programowe, które w znacznym stopniu związane są z badaniami prowadzonymi przez kadrę naukową poszczególnych Katedr Wydziału Biologii w dyscyplinie nauk biologicznych. Dotyczy to zarówno zajęć bezpośrednio związanych z tymi badaniami (np. *ewolucyjne podstawy bioróżnorodności, fitosocjologia, gatunki obce i inwazyjne dla środowiska naturalnego*), jak i przedmiotów kształcenia ogólnego (np. *wstęp do biostatystyki, genetyka ogólna z elementami genetyki konserwatorskiej, identyfikacja roślin zalążkowych*), w ramach których przekazywane są podstawowe treści związane z badaniami prowadzonymi przez nauczycieli akademickich. Łącznie zajęcia, w trakcie których przekazywane są takie treści, odpowiadają 147 punktom ECTS, co jest zgodne z wymogami.

Plan studiów obejmuje 120 godzin lektoratu z języka obcego (8 pkt ECTS), który kończy się egzaminem na poziomie B2. Studenci kierunku ochrona zasobów przyrodniczych mają do wyboru zwykle dwa języki, tj. angielski lub niemiecki, ale najczęściej wybierają język angielski. Dodatkowo studenci muszą wybrać do realizacji jeden przedmiot specjalistyczny prowadzony w języku angielskim. Uwzględnienie w tym przypadku tylko jednego języka obcego jest uzasadnione, biorąc pod uwagę powszechność używania języka angielskiego przez naukowców pracujących w dyscyplinie nauk biologicznych.

Plan studiów na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych, przypisanym naukom biologicznym w ramach dziedziny nauk ścisłych i przyrodniczych, obejmuje zgodnie z wymaganiami zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych (*zasady savoir vivre w życiu zawodowym* – 1 pkt, *ochrona własności intelektualnej* – 1 pkt, *prawne aspekty ochrony środowiska* – 1 pkt, *konflikty i negocjacje w ochronie przyrody* – 2 pkt), którym przyporządkowano 5 punktów ECTS.

Zajęcia prowadzone są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość tylko w przypadku przedmiotów realizowanych częściowo on-line w formie e-learningu (np. przedmiot do wyboru *farmaceutyki w środowisku wodnym - pochodzenie, przemiany, zagrożenia*). Ponadto, dopuszczana jest w szczególnych sytuacjach zdalna realizacja wykładów (w przypadku wyjazdów naukowych nauczycieli,

lub na prośbę studentów i po uzyskaniu zgody Dziekana, np. w okresach przedświątecznych). Udział zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest więc zgodny z wymaganiami.

W programie studiów przewidziano zróżnicowane metody kształcenia, przypisane w kartach zajęć odpowiednio do każdego przedmiotu i formy zajęć. W ramach wykładów wykorzystywane są: wykład z prezentacją multimedialną, wykład problemowy lub wykład konwersatoryjny. W trakcie ćwiczeń laboratoryjnych studenci realizują zadania typu projektowanie i wykonywanie doświadczeń. Metody wykorzystywane w trakcie ćwiczeń terenowych to: prezentacja metod zbioru i identyfikacji gatunków wybranych grup organizmów. Natomiast w ramach ćwiczeń audytoryjnych studenci uczą się pracy w grupach, wykorzystywana są także: metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny), dyskusja, rozwiązywanie zadań, analiza tekstów z dyskusją, gry symulacyjne, analiza zdarzeń krytycznych i analiza przypadków. Są to różnorodne i specyficzne metody kształcenia, które zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się.

Wśród stosowanych na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych metod kształcenia pojawiają się metody nowoczesne, uwzględniające najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, takie jak gry symulacyjne, burza mózgów (np. na zajęciach *zasady savoir-vivre w życiu zawodowym*), analiza zdarzeń krytycznych, analiza przypadków (*konflikty i negocjacje w ochronie przyrody*), projektowanie doświadczeń (np. *lichenologia stosowana, metody molekularne w identyfikacji gatunków, pracownia specjalizacyjna i dyplomowa*). Do środków i narzędzi dydaktycznych, które wspomagają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, należą m.in. odpowiednio wykorzystywane metody i techniki kształcenia na odległość (omówione poniżej), prezentacje multimedialne oraz udostępniane studentom pracowni badawczych do wykonywania prac dyplomowych.

W metodach kształcenia wykorzystywane są m.in. metody i techniki kształcenia na odległość. Należą do nich wykorzystanie internetowej platformy edukacyjnej do udostępniania materiałów dydaktycznych oraz dostęp do baz bibliotecznych. W szczególności, nauczyciele akademicy udostępniają wykłady i materiały ćwiczeniowe na Portalu Studenta oraz platformie edukacyjnej UG MESTWIN (np. przedmiot Edycja tekstów i danych naukowych). Inne narzędzia IT, wykorzystywane przez nauczycieli i studentów to aplikacje Office 365 oraz Google classroom. Równocześnie studenci mają dostęp do bazy danych i prac naukowych poprzez bibliotekę uczelnianą. Potencjał kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz dostępne narzędzia są więc wykorzystywane w sposób właściwy i zapewniający osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Wśród stosowanych metod kształcenia są stosunkowo liczne metody aktywizujące studentów do samodzielnej pracy. Nawet część zajęć prowadzonych tylko w formie wykładów zakłada elementy dyskusji (np. *ekologia molekularna, ochrona przyrody i środowiska*). W największym stopniu studenci są stymulowani do samodzielności podczas ćwiczeń, w których wykorzystywane są np. metody projektów (np. *metody molekularne w identyfikacji gatunków*), studenci przygotowują własne prezentacje multimedialne (np. *zoologia stosowana, Seminarium semestr 5 i 6*), lub projektują i realizują zdania badawcze w ramach *pracowni specjalnościowej i dyplomowej*. Podsumowując, stosowane metody kształcenia stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się.

Studenci są przygotowani do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny nauki biologiczne, w ramach zajęć, w których wykorzystywane są metody projektowania oraz wykonywania doświadczeń. W szczególności, studenci projektują doświadczenia i wykonują zadania badawcze powierzone w ramach Pracowni specjalnościowej i dyplomowej. Mają także możliwość udziału w działalności naukowej w ramach funkcjonujących na Wydziale Biologii Studenckich Kół Naukowych

(m.in. Studenckie Koło Naukowe Botaniczne, Studenckie Koło Naukowe Ekologów Roślin, Studenckie Koło Naukowe Entomologii, Studenckie Koło Naukowe Ornitologiczne). Uniwersytet i Wydział wspierają finansowo i merytorycznie projekty badawcze Kół Naukowych. W trakcie zajęć dotyczących analizy statystycznej danych (np. Wstęp do biostatystyki) studenci pracują indywidualnie wykorzystując odpowiednie oprogramowanie pod opieką prowadzącego na sali komputerowej. Prowadzone są także kursy Edycja tekstów i danych naukowych i Prezentacja wyników badań przyrodniczych, w trakcie których studenci wykorzystują m.in. pracownię komputerową. Do pracy badawczej specyficznej dla ocenianego kierunku przygotowują także liczne zajęcia terenowe, wysoko oceniane przez studentów. Podsumowując, metody kształcenia umożliwiają przygotowanie studentów do prowadzenia działalności naukowej w dyscyplinie, do której przyporządkowano oceniany kierunek. Studenci mogą brać udział w działalności naukowej i nabywają umiejętności stosowania właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.

Kurs języka obcego, najczęściej angielskiego, prowadzony jest przez trzy semestry (semestr 2, 3, 4) a jego celem jest opanowanie języka na poziomie B2. Zajęcia prowadzone są w formie konwersatorium z wykorzystaniem takich metod kształcenia, jak samodzielna praca studenta (pisemna i ustna), praca w podgrupach, prezentacje, praca metodą projektu. Ważnym dodatkowym elementem kształcenia językowego jest realizacja grupy przedmiotów do wyboru w *języku angielskim*. Metody kształcenia umożliwiają więc uzyskanie wymaganych kompetencji w zakresie opanowania języka obcego, co najmniej na poziomie B2.

Studenci znajdujący się w szczególnych sytuacjach (np. studentki w ciąży, studenci wychowujący dziecko, studenci z niepełnosprawnością, studenci studiujący na dwóch lub więcej kierunkach studiów) mają możliwość studiowania według indywidualnej organizacji studiów (IOS). Natomiast studenci wyróżniający się w nauce mogą realizować indywidualne ścieżki kształcenia w ramach indywidualnej organizacji studiów z opieką naukową. Indywidualne podejście do każdego studenta z niepełnosprawnością zapewniają Wydziałowi Pełnomocnicy ds. studentów i doktorantów niepełnosprawnych. Wprowadzenie metod kształcenia umożliwiających dostosowanie procesu kształcenia do potrzeb studentów z niepełnosprawnością wiąże się z uzyskaniem przez prowadzących informacji o potrzebach studenta w celu zapewnienia mu niezbędnej pomocy w realizacji programu studiów (wniosek o adaptację procesu kształcenia z Biura ds. Osób z Niepełnosprawnością), dostosowaniem formy zdawania i czasu trwania egzaminu, możliwością skorzystania z usługi asystenta osoby z niepełnosprawnością. Podsumowując, metody kształcenia umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia.

Metody i techniki kształcenia na odległość nie są wykorzystywane w przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne.

W programie studiów pierwszego stopnia zaplanowano praktykę zawodową w wymiarze 96 godzin, której przypisano 4 ECTS. Praktykę zawodową student ma obowiązek zrealizować pomiędzy semestrem 4 i 5, a ich zaliczenie następuje w semestrze 5. Termin odbywania praktyk przewidziany jest na okres od 30 czerwca do 30 września po II roku studiów. W szczególnych przypadkach, za zgodą Kierownika praktyk, praktyki mogą być realizowane w systemie weekendowym, a za zgodą Dziekana także w innych terminach. Praktyki zawodowe realizowane są w wymiarze 90 godzin w zakładzie pracy (program dla cyklu 2022-2025), natomiast w nowym cyklu kształcenia program został wzbogacony o 6 godzin ćwiczeń audytoryjnych realizowanych w Uczelni, które posłużą omówieniu praktyk i weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się (program dla cyklu 2023-2026). Wprowadzenie dodatkowych 6 godzin

zostało zrealizowane na wniosek reprezentanta pracodawców w Radzie Programowej, z poparciem studentów.

Jednostką odpowiedzialną za organizację praktyk obowiązkowych wszystkich studentów Uniwersytetu Gdańskiego jest Dział Kształcenia Uniwersytetu Gdańskiego. Sposób oraz tryb odbywania i zaliczania praktyk określa Rada Wydziału, poprzez formalnie przyjęty dokument jakim jest Regulamin Praktyk Zawodowych Studentów Wydziału Biologii Uniwersytetu Gdańskiego. Regulamin określa cele i efekty praktyk. Dla kierunku ochrona zasobów przyrodniczych celami studenckich praktyk zawodowych są: poznanie specyfiki pracy na różnych stanowiskach, kształtowanie konkretnych umiejętności zawodowych związanych bezpośrednio z miejscem odbywania praktyki, zdobycie praktycznej znajomości zagadnień związanych z wybraną specjalnością, doskonalenie umiejętności organizacji pracy własnej, pracy zespołowej, efektywnego zarządzania czasem, sumienności, odpowiedzialności za powierzone zadania, poznanie własnych możliwości na rynku pracy, nawiązanie kontaktów zawodowych, umożliwiających wykorzystanie ich w momencie poszukiwania pracy. Treści programowe określone dla praktyk, wymiar praktyk i przyporządkowana im liczba punktów ECTS, a także umiejscowienie praktyk w planie studiów zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Opisy efektów uczenia się dla praktyk zawarte są w karcie zajęć oraz programie praktyk. Program praktyk jest częścią dokumentacji praktyk, którą otrzymuje zarówno student, jak też instytucja, w której realizowane są praktyki, co zapewnia zapoznanie się z efektami uczenia się przez obie strony. Wybrane efekty z zakresu wiedzy to m.in.: objaśnia związki między osiągnięciami nauk przyrodniczych a możliwościami ich wykorzystania w życiu społeczno-gospodarczym, z uwzględnieniem zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej; efekty z zakresu umiejętności to: stosuje podstawową aparaturę i narzędzia badawcze oraz zachowuje poprawną kolejność czynności przy pracach laboratoryjnych i terenowych, pod kierunkiem opiekuna planuje i wykonuje proste zadania badawcze z zakresu nauk biologicznych, wykazuje umiejętność przygotowania poprawnie udokumentowanego opracowania wybranych problemów realizowanych w zakładzie pracy; efekty z zakresu kompetencji społecznych to: przyjmuje stosownie do wyznaczonego zadania rolę jako członek zespołu zawodowego, rozumie potrzebę uczciwości i rzetelności podejmowanych działań oraz jest przekonany o odpowiedzialności wynikającej z praktycznego stosowania wiedzy. Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć.

W momencie podpisywania porozumienia między Uniwersytetem Gdańskim a konkretnym Zakładem pracy przyjmującym studenta na praktykę ustalany jest szczegółowy program i harmonogram praktyki, co daje możliwość zaproponowania przez Zakład pracy zmian lub uszczegółowienia programu praktyk, w tym także obowiązków studenta i opiekuna praktyki studenckiej. Konkretny terminy odbywania praktyk, liczba dni w tygodniu oraz liczba godzin dziennie, są ustalane samodzielnie przez studenta w miejscu realizacji praktyk.

Warto podkreślić, że Uniwersytet Gdański w regulaminie praktyk zapewnił pokrywanie przez Uniwersytet kosztów podstawowego ubezpieczenia Studenta od następstw nieszczęśliwych wypadków na czas zgłoszonej praktyki, co nie jest powszechną praktyką.

Zgodnie z Regulaminem praktyk, za organizację i realizację studenckich praktyk zawodowych na Wydziale Biologii odpowiedzialny jest Kierownik praktyki. Zakład pracy, z którym Uniwersytet zawarł porozumienie o prowadzeniu praktyk zawodowych wyznacza Zakładowego Opiekuna Praktyk. Jego zadaniem jest prowadzenie nadzoru organizacyjnego i merytorycznego nad studentem w czasie trwania praktyk. Regulamin praktyk wskazuje tryb wyznaczenia osoby, która odpowiada za organizację i nadzór nad praktykami na kierunku – Kierownik praktyki oraz określa ich zadania i zakres

odpowiedzialności. Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekunów praktyk umożliwiają prawidłową realizację praktyk.

Zapisy Regulaminu praktyk określają, że studenci odbywają praktyki w jednostkach (instytucjach, zakładach pracy, uczelniach itp.), które umożliwiają realizację celów wymienionych w regulaminie a także odbywają się w zakładach pracy wskazanych przez studentów, z którymi Uniwersytet Gdański zawiera porozumienie. Regulamin nie wskazuje reguł zatwierdzania miejsca odbywania praktyki samodzielnie wybranego przez studenta w oparciu o z góry określone i formalnie przyjęte kryteria jakościowe pozostawiając ostateczną decyzję o akceptacji miejsca praktyki Kierownikowi praktyk. Weryfikacja zgodności miejsca praktyki z profilem kierunku studiów dokonywana jest telefonicznie przez Kierownika praktyk. Studenci mogą skorzystać z listy firm/instytucji, w których studenci realizowali swoje praktyki w poprzednich latach oraz skorzystać z oferty Biura Karier UG. Wykaz miejsc, w których studenci ubiegłych lat realizowali praktyki stanowi załącznik do regulaminu praktyk. Były to min następujące miejsca: Biuro Projektowo-Doradcze EKO-KONSULT, Biuro Projektów Środowiskowych, Grupa Badawcza Ptaków Wodnych KULING, LACERTA Analizy Środowiskowe, Nadleśnictwo Gdańsk, Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych, Trójmiejski Park Krajobrazowy, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Dobór miejsc odbywania praktyk zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Infrastruktura i profil działalności miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk.

Regulamin nie określa kryteriów, które muszą spełniać placówki, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, poza wskazaniem, że miejsca praktyk umożliwiają realizację celów wymienionych w regulaminie praktyk. Regulamin nie określa także zasad hospitacji praktyk.

Sposób weryfikacji efektów uzyskanych w wyniku praktyk zawodowych jest opisany w Regulaminie praktyk studenckich. Potwierdzeniem realizacji programu praktyk jest wydane przez Zakład pracy „Zaświadczenie o odbyciu praktyki zawodowej” na formularzu przekazanym przez Uniwersytet Gdański. W w/w zaświadczeniu wskazany jest każdy z efektów uczenia się przypisany praktyce. Opiekun praktyki w zakładzie pracy ocenia osiągnięcie każdego z efektów oddzielnie, zaznaczając czy został osiągnięty „w pełni” lub „w znacznej części”. Pozytywne ukończenie praktyki potwierdzane jest oceną wystawianą przez osobę nadzorującą praktykanta, potwierdzającą realizację efektów uczenia się odnośnie programu praktyki w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji. Weryfikacji dokumentacji praktyk i osiągnięcia efektów uczenia się dokonuje Kierownik praktyk zawodowych na podstawie opinii o przebiegu praktyki wraz z oceną dokonaną przez zakładowego opiekuna praktyki, potwierdzoną pieczęcią i podpisem kierownika zakładu pracy oraz/i karty pracy zawierającej szczegółowy opis zadań wykonywanych przez studenta w okresie praktyki, potwierdzonej przez zakład pracy. Dodatkowo weryfikacja odbywa się podczas składania przez studenta dokumentów po praktyce w postaci rozmowy z kierownikiem praktyk (dodatkowe 6 godzin ćwiczeń audytoryjnych w nowym programie studiów). Ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez opiekuna praktyk ma charakter kompleksowy i odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się

Z okazanej zespołowi oceniającemu wybranej dokumentacji praktyk wynika, że praktyki na ocenianym kierunku realizowane były w: Wdzydzkim Parku Krajobrazowym w Kościerzynie, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gdańsku, Lasach Państwowych – Nadleśnictwo Elbląg.

Przykładowe zadania zawodowe realizowane podczas praktyki obejmowały: przygotowanie zestawienia pomników przyrody znajdujących się na prywatnych działkach w gminie Dziemiany na podstawie dostępnych warstw w programie QGIS, monitoring budek lęgowych nietoperzy,

przygotowanie wniosków o wydanie ewidencji gruntów, rozpoznawanie roślin w Parku Oruńskim, obserwacja ptaków na Jeziorze Karaś oraz na wodach Zatoki Gdańskiej, zapoznanie z treścią Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16.04.2004 r., udział w webinarze „Morskie obszary chronione dziś i jutro”, przegląd map drzewostanu, zapoznanie z instrukcją hodowli lasu, wyznaczanie zalesień na ortofotomapach w szkicowniku LMN, zapoznanie z programem A-term, kontrola punktu alarmowo-dyspozycyjnego PAD, zapoznanie się z dokumentacją oceny wpływu na środowisko wykonywanych prac w leśnictwie.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, a także sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań są trafnie dobrane i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów

Zgodnie z Zarządzeniem nr 12/R/21 Rektora Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 22 stycznia 2021 roku w sprawie zasad organizacji i finansowania w Uniwersytecie Gdańskim praktyk zawodowych, w tym praktyk przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela, oraz praktyk nieobowiązkowych, praktyka zawodowa może zostać zaliczona studentom, którzy pracują lub pracowali zawodowo zgodnie ze specjalnością kształcenia lub odbywali wolontariat, na pisemny wniosek studenta, zaakceptowany przez Kierownika praktyk. Warunkiem uznania praktyk jest przedstawienie dokumentacji poświadczającej staż pracy lub wolontariat, zajmowane stanowisko i zakres obowiązków. W procedurze brana jest pod uwagę zgodność osiągniętych efektów w ramach pracy lub wolontariatu z efektami uczenia osiąganymi podczas praktyk zawodowych, a ostateczną decyzję podejmuje Dziekan.

Wprowadzenie dodatkowych 6 godzin zajęć audytoryjnych do wymiaru praktyk pozwala na indywidualną ocenę realizacji praktyk, programu, instytucji, w których realizowane są praktyki przez studentów. Uwagi studentów są przekazywane Władzom Wydziału poprzez Kierownika praktyk.

Zajęcia dydaktyczne prowadzone są w trybie stacjonarnym, w dni robocze w godzinach od 8.00 do 19.00, za wyjątkiem odbywających się w późnych godzinach (do 21.00) zajęć z Wychowania fizycznego. W niektóre dni studenci mają kilkugodzinne przerwy pomiędzy zajęciami, podczas gdy w inne dni zajęcia z kolejnych przedmiotów, trwające w sumie prawie cały dzień, oddzielone są tylko 15 minutowymi przerwami. W ciągu tygodnia jest jednak często jeden dzień wolny lub prawie wolny od zajęć, który w części semestru wykorzystywany jest na zajęcia terenowe. Nie jest to rozplanowanie zajęć najkorzystniejsze dla studentów, jednak umożliwia w dużym stopniu efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się.

Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się jest ustalany przez prowadzących zajęcia indywidualnie dla poszczególnych zajęć, o czym studenci są na bieżąco informowani. Umożliwia to weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Treści programowe zajęć z poszczególnych przedmiotów są zgodne z efektami uczenia się kierunku ochrona zasobów przyrodniczych oraz z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie nauk biologicznych i z zakresem działalności naukowej Uczelni w tej dyscyplinie. Tematyka zajęć jest kompleksowa, o specyficznych treściach programowych, co zapewnia uzyskanie wszystkich efektów uczenia się. Rozkład godzin i punktów zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się a czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów oraz nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć są poprawnie oszacowane. Przydział godzin zajęć zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, a liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia jest zgodna z wymaganiami dla studiów stacjonarnych. Sekwencja zajęć w programie studiów oraz liczby godzin przeznaczone na różne formy zajęć zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Zajęciom do wyboru przypisano prawidłową liczbę punktów ECTS, co pozwala studentom kształtować swoje ścieżki rozwoju i kształcenia. W trakcie zajęć przekazywane są treści programowe, które w znacznym stopniu związane są z badaniami prowadzonymi przez kadrę naukową poszczególnych Katedr Wydziału Biologii w dyscyplinie nauk biologicznych a liczba punktów ECTS dla zajęć, w trakcie których przekazywane są takie treści, jest zgodna z wymogami. Plan studiów obejmuje lektorat z języka obcego, który kończy się egzaminem na poziomie B2. Plan studiów na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych obejmuje zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, którym przyporządkowano odpowiednią liczbę punktów ECTS. Udział zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest ograniczony i zgodny z wymaganiami. Metody kształcenia są różnorodne, specyficzne i zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się. Wśród stosowanych na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych metod kształcenia pojawiają się metody nowoczesne, uwzględniające najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej. Potencjał kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz dostępne narzędzia są wykorzystywane w sposób właściwy i zapewniający osiąganie przez studentów efektów uczenia się. Stosowane metody kształcenia stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się. Studenci ocenianego kierunku mogą brać udział w działalności naukowej i nabywają umiejętności stosowania właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Metody kształcenia umożliwiają uzyskanie wymaganych kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 i umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia. Metody i techniki kształcenia na odległość nie są wykorzystywane w przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne. Rozplanowanie zajęć nie jest najkorzystniejsze dla studentów, jednak umożliwia w dużym stopniu efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

--

Rekomendacje

Rekomenduje się:

1. ujednoczenie systemu kart zajęć (sylabusów) tak, by w przypadku wszystkich przedmiotów albo dla poszczególnych form zajęć były osobne karty, albo wszystkie formy zajęć były omówione w jednej karcie;
2. dokonanie korekty zawyżonej w przypadku niektórych przedmiotów liczby godzin przeznaczonych na konsultacje jednocześnie sprawdzając, czy proporcji tzw. godzin kontaktowych i godzin samodzielnej pracy studenta oraz liczba pkt. ECTS są prawidłowe.

Zalecenia

--

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Przyjęcie na studia stacjonarne pierwszego stopnia kierunku ochrona zasobów przyrodniczych następuje na podstawie konkursu świadectw dojrzałości, w którym pod uwagę brane są wyniki pisemnego egzaminu maturalnego na poziomie podstawowym z *języka obcego* (waga 0,2), *biologii* (waga 0,5) oraz jednego przedmiotu do wyboru (*chemia, fizyka/fizyka i astronomia* lub *matematyka*; waga 0,3). W przypadku egzaminu na poziomie zaawansowanym, jego wynik jest pomnożony dodatkowo przez współczynnik 1,5. Odrębne zapisy uchwały Senatu UG regulują tryb przyjmowania kandydatów z tzw. starą maturą, kandydatów z maturą międzynarodową (IB) i europejską (EB) oraz kandydatów posiadających świadectwa zagraniczne. Laureaci Festiwalu Młodych Naukowców E(x)plory, którzy wykonali projekt z zakresu nauk przyrodniczych i medycznych, przyjmowani są z pominięciem postępowania kwalifikacyjnego. Liczba uzyskanych punktów i złożenie kompletu wymaganych dokumentów, określonych w załączniku do uchwały, stanowią podstawę do przygotowania listy rankingowej kandydatów oraz listy osób zakwalifikowanych w ramach limitu przyjęć. Są to przejrzyste i selektywne warunki i procedury rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji, które umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się a jednocześnie są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na ocenianym kierunku studiów.

W rekrutacji na studia nie uwzględnia się bezpośrednio informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów i wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Przyjęto słusznie, że obecnie kompetencje cyfrowe są rozwijane w ramach obowiązkowych zajęć podczas kształcenia w szkołach średnich i absolwenci tych szkół są w wystarczającym stopniu przygotowani do realizacji przedmiotów w ramach programu kształcenia na ocenianym kierunku.

Uchwała Senatu UG nr 123/19 określa zastosowanie w przyjęciu na studia procedury potwierdzania w Uniwersytecie Gdańskim efektów uczenia się spoza systemu studiów, za które na poziomie ogólnouczelnianym odpowiada Biuro Jakości Kształcenia a na Wydziale konsultant, asesor i Komisja Weryfikacyjna. Kandydat składa do koordynatora stosowny wniosek wraz z dokumentacją potwierdzającą uzyskane poza systemem efekty uczenia się. Koordynator przeprowadza weryfikację dokumentacji i przekazuje przygotowany na tej podstawie wniosek do konsultanta wyznaczonego przez właściwego Prodziekana. Konsultant pomaga kandydatowi przygotować dokumentację spełnienia efektów uczenia się, która następnie przekazywana jest do asesora. Asesor weryfikuje uzyskane efekty uczenia się i przekazuje wniosek do ostatecznego rozstrzygnięcia Komisji

weryfikacyjnej. Zapisy te mają na celu ułatwienie osobom, które posiadając doświadczenie zawodowe, ukończenia studiów wyższych poprzez skrócenie czasu ich trwania i potwierdzenie kwalifikacji dyplomem. Choć w przypadku studiów na ocenianym kierunku taka sytuacja dotychczas nie zaistniała, warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektem uczenia się określonym w programie studiów.

Warunki i procedury uznawania na Uniwersytecie Gdańskim efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni określają Uchwała Senatu UG nr 123/19 oraz § 33 Regulaminu studiów Uniwersytetu Gdańskiego. Za przeprowadzenie procedury odpowiada Prodziekan ds. Studenckich i Kształcenia. Podstawą do uznania zajęć za zaliczone jest przede wszystkim zbieżność efektów uczenia się, liczba przypisanych do przedmiotów punktów ECTS, zgodność treści programowych, formy i wymiaru zajęć oraz formy zaliczania, opiniowane przez Radę Programową kierunku. Z regulacji tych korzystają studenci kierunku ochrona zasobów przyrodniczych, realizujący część programu studiów za granicą w ramach programu Erasmus+ (w uczelni partnerskiej muszą uzyskać w semestrze co najmniej 30 punktów ECTS z przedmiotów z dziedziny biologii i innych nauk pokrewnych zgodnie z klasyfikacją ERASMUS). Procedura uznania zajęć jest klarowna a studentom pomagają Pełnomocnik Dziekana ds. Wymiany Zagranicznej Studentów i Doktorantów oraz Koordynator Wydziałowy Erasmus+. Studenci ocenianego kierunku mogą też odbywać część studiów na jednej z polskich uczelni partnerskich w ramach programu mobilności studentów MOST, w ramach indywidualnej organizacji studiów na podstawie porozumienia o programie zajęć uzgadnianego przez studenta z Dziekanem uczelni macierzystej i Dziekanem uczelni przyjmującej. Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, polskiej lub zagranicznej, zapewniają więc możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektem uczenia się określonym w programie studiów.

Procedurę dyplomowania określa Regulamin studiów Uniwersytetu Gdańskiego. Proces dyplomowania na studiach pierwszego stopnia kierunku ochrona zasobów przyrodniczych odbywa się w semestrach 5 i 6, w których studenci realizują w Katedrach dyplomowania blok przedmiotów dyplomowych, czyli *seminarium I i II, pracownię specjalnościową i pracownię dyplomową*. Celem *seminarium* jest poszerzenie wiedzy i rozwinięcie umiejętności niezbędnych do zaplanowania i wykonania pracy dyplomowej oraz zapoznanie się ze specjalistyczną literaturą naukową. Warunkiem zaliczenia *seminarium* jest aktywny udział w dyskusji, w ocenie brana jest pod uwagę prezentacja założeń merytorycznych i metodycznych oraz planu pracy dyplomowej studenta. W ramach *pracowni specjalnościowej* studenci planują z pomocą opiekuna pracy dyplomowej zadania badawcze, gromadzą dane, prowadzą obserwacje terenowe, samodzielnie wykonują doświadczenia i pomiary, a w ramach *pracowni dyplomowej* studenci piszą pracę dyplomową zgodnie z wytycznymi opiekuna pracy. Oceny z pracowni i seminarium są ustalane wg wskaźnika procentowego Regulaminu studiów UG. Zgodnie z Regulaminem studiów pracę dyplomową może stanowić praca pisemna, opublikowany artykuł, praca projektowa lub eksperymentalna. Prace realizowane przez studentów ocenianego kierunku mogą mieć charakter eksperymentalny lub teoretyczny. Praca eksperymentalna opiera się na wynikach badań eksperymentalnych prowadzonych w laboratorium pod nadzorem opiekuna pracy, lub badań terenowych (inventaryzacyjnych lub ekspertyz środowiskowych). W pracach teoretycznych studenci wykorzystują dane naukowe w oparciu o bazy danych i analizują je w ujęciu interdyscyplinarnym. Wyboru katedry dyplomowania studenci dokonują w semestrze 4 a przed wyborem biorą udział w spotkaniach, na których poznają profile badawcze Katedr i proponowane tematy prac dyplomowych.

Do katedr obowiązują limity przyjęć, ustalane w zależności od liczby studentów danego rocznika. Przyjęcia, o którym decyduje Kierownik Katedry, dokonuje się według kryteriów podstawowych i dodatkowych ustalonych w Zasadach naboru do katedr dyplomowania. Uwzględniane są m.in. oceny z wybranych przedmiotów, zaangażowanie w pracę w studenckich kołach naukowych, w projektach naukowych i na rzecz katedr oraz w akcje promujące Wydział. Studenci przygotowują pracę dyplomową pod kierunkiem opiekuna pracy dyplomowej, którym może zostać osoba posiadająca co najmniej stopień naukowy doktora. Za zgodą Dziekana opiekunem może zostać także specjalista-praktyk lub osoba z innego Wydziału albo spoza Uczelni, posiadająca co najmniej stopień doktora. Opiekunów studentów przygotowujących prace dyplomowe zatwierdza Dziekan. Końcowe efekty uczenia się osiągnięte przez studenta na studiach pierwszego stopnia są weryfikowane w formie pisemnej pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego. Oceny osiągnięcia efektów uczenia się dokonują opiekun pracy dyplomowej studenta oraz recenzent wskazywany przez opiekuna, którym powinien być nauczyciel akademicki posiadający dorobek naukowy w dyscyplinie, której dotyczy praca. Prace dyplomowe są sprawdzane Jednolitym Systemem Antyplagiatowym. Warunki dopuszczenia do egzaminu dyplomowego określa Regulaminu studiów. Egzamin dyplomowy to egzamin ustny prowadzony przez trójosobową komisję powoływaną przez Dziekana dla katedry dyplomowania studenta. W trakcie egzaminu dyplomowego na studiach pierwszego stopnia ochrony zasobów przyrodniczych student odpowiada na trzy pytania: dwa zadane przez opiekuna pracy dyplomowej (pytanie ogólnobiologiczne, dotyczące studiowanego kierunku i pytanie specjalnościowe, dotyczące specyfiki badawczej katedry dyplomowania), jedno pytanie zadane przez recenzenta związane z problematyką pracy dyplomowej. W uzasadnionych przypadkach członkowie komisji mogą zadać pytania dodatkowe. Ocena z egzaminu jest ustalana w niejawniej części posiedzenia komisji na podstawie średniej ocen z odpowiedzi. Obliczając wynik studiów uwzględnia się: średnią ocen przewidzianych programem studiów uzyskanych w ramach zaliczonych semestrów (waga 0,5); ocenę pracy dyplomowej (0,25); ocenę z egzaminu dyplomowego (0,25). Są to trafne i specyficzne zasady i procedury dyplomowania, które zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się są określone w Regulaminie studiów Uniwersytetu Gdańskiego. Zapisy określają m.in. obowiązek prowadzącego zajęcia do przedstawienia w trakcie pierwszych zajęć formy i sposobu zaliczenia oraz podstawowych kryteriów oceny lub wymagań egzaminacyjnych, ograniczenie do jednego w danym dniu liczby zaliczeń końcowych lub egzaminów z różnych przedmiotów, szczegóły dotyczące terminów i warunków egzaminów, w tym zerowych, poprawkowych i komisyjnych. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uprzednie zaliczenie ćwiczeń z danego przedmiotu. Studenci, którzy nie spełnili wymogów zaliczenia przedmiotów i nie zaliczyli semestru, mogą ubiegać się o zezwolenie na studiowanie w następnym semestrze z obowiązkiem spełnienia tych wymogów w najbliższej sesji egzaminacyjnej, w której przewidziane są stosowne zaliczenia i egzaminy. Zezwolenia tego udziela Prodziekan pod warunkiem, że tzw. dług punktowy ECTS studenta nie przekracza limitu maksymalnego długu punktowego ECTS, tj. 15 pkt, ustalanego przez Dziekana po zasięgnięciu opinii Rady Programowej, oraz że student spełnił warunki niezbędne do kontynuacji kształcenia określone w programie studiów. Procedurę weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się w Uniwersytecie Gdańskim określa Zarządzenie Rektora UG nr 50/R/15. Obowiązujące na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych zasady weryfikacji i oceniania stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych są zróżnicowane i zależą od specyfiki zajęć przewidzianych w programie studiów oraz ich formy. Sprawdzanie i ocena

stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się odbywa się w sposób ciągły w trakcie poszczególnych zajęć oraz na zakończenie cyklu kształcenia w postaci omówionego powyżej egzaminu dyplomowego. Metody i zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się są przedstawione dla każdej formy dydaktycznej w sylabusach przedmiotów, dostępnych na stronie internetowej Wydziału, oraz szczegółowo w dedykowanych poszczególnym przedmiotom dokumentach (regulaminach zajęć) przedstawianych studentom na początku cyklu. Wszystkie zajęcia prowadzone na ocenianym kierunku, dla których praca studenta jest ważona punktami ECTS, kończą się uzyskaniem oceny wyliczanej wg wskaźnika procentowego określonego w Regulaminie studiów. Do metod weryfikacji specyficznych dla poszczególnych form prowadzenia zajęć należą np. kolokwia pisemne (sprawdzające efekty uczenia się w zakresie wiedzy) oraz raporty lub sprawdziany praktyczne (sprawdzające efekty uczenia się w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych) w przypadku ćwiczeń laboratoryjnych i terenowych, wykonanie pracy zaliczeniowej w formie projektu lub prezentacji w przypadku ćwiczeń audytoryjnych, lub przygotowanie i wygłoszenie prezentacji w trakcie seminarium (sprawdzające efekty uczenia się wszystkich typów), egzaminy pisemne (czasem w formie testowej) lub końcowe kolokwia zaliczeniowe w przypadku wykładu (efekty w zakresie wiedzy). Czasem sprawdzane jest także teoretyczne przygotowanie studenta do zajęć, tzw. wejściówka, lub osiągnięte efekty uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności w trakcie i na koniec ćwiczeń laboratoryjnych. Jak omówiono w analizie spełnienia kryterium drugiego, w przypadku studentów z niepełnosprawnością forma i czas trwania zaliczenia mogą być dostosowane do ich potrzeb. Podsumowując, ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji i oceniania, w tym możliwość adaptowania tych metod do potrzeb studentów z niepełnosprawnością, oraz zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen.

Studenci są informowani o zasadach przekazywania informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia przez nich efektów uczenia się w ramach poszczególnych kursów na początku kursu, zasady są ponadto zapisane w regulaminie poszczególnych zajęć. Do przekazywania studentom informacji zwrotnej na temat stopnia osiągnięcia przez nich efektów uczenia się wykorzystywany jest na bieżąco system internetowy FAST, którego częściami są Portal Studenta i Portal Pracownika, a od 01.11.2023 Uniwersytet Gdański rozpoczął korzystanie z systemu eUczelnia. Systemy te umożliwiają elektroniczny kontakt z każdym studentem i przekazywanie informacji o indywidualnych postępach studenta w nauce i uzyskanych ocenach. Dodatkowo Regulamin studiów UG umożliwia studentom wgląd do ocenionych prac.

Zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się określa Regulamin studiów UG. W przypadku gdy zajęcia kończą się zaliczeniem, student, który otrzymał ocenę niedostateczną, lub nie otrzymał żadnej oceny, może złożyć odwołanie albo wnioski o komisyjne zaliczenie zajęć do kierownika jednostki, który na tej podstawie udziela zaliczenia zajęć, wyznacza dodatkowy termin do ich zaliczenia, lub nie uwzględnia odwołania przedstawiając uzasadnienie swojej decyzji w formie pisemnej. Na Wydziale Biologii w celu reagowania na sytuacje konfliktowe umożliwiono studentom zgłaszanie spraw bezpośrednio do Prodziekana ds. Studenckich i Kształcenia lub do któregośkolwiek członka Senackiej Komisji Dyscyplinarnej, najlepiej Komisji Dyscyplinarnej ds. Studentów. W przypadku takiego zgłoszenia, władze Wydziału podejmują działania mające na celu wyjaśnienie problemu oraz w razie potrzeby kierują sprawę do rzecznika dyscyplinarnego. W ogólnych zasadach weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się określone zostały więc zasady postępowania w

sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem.

Na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych nie stosuje się metod weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Nauczyciele akademicki w ramach poszczególnych zajęć prowadzą weryfikację deklarowanych efektów zgodnie z informacjami o wymaganiach i sposobach ich weryfikacji przekazanymi na pierwszych zajęciach i zawartych w sylabusach lub regulaminach zajęć, uaktualnianych w kolejnych latach realizacji przedmiotu. Szczegółowe kryteria zaliczenia określone są przez nauczyciela akademickiego będącego głównym prowadzącym zajęcia i uwzględniają skalę ocen zawartą w Regulaminie studiów UG. Na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych do oceny efektów uczenia się w zakresie wiedzy wykorzystywane są takie metody weryfikacji, jak wejściówki, kolokwia, zaliczenia i egzaminy, ocenę efektów w zakresie umiejętności (związanych z prowadzeniem badań w terenie lub laboratorium, doбором metod i narzędzi badawczych, analizą danych, prezentacją wyników) przeprowadza się w oparciu o raporty z przeprowadzonych badań lub doświadczeń, prace projektowe i prezentacje ustne, a efekty w zakresie kompetencji społecznych są sprawdzane przez monitorowanie aktywności studentów w czasie zajęć, zaangażowania studentów w wykonanie powierzonych zadań, ocenę realizacji projektów grupowych i udział w dyskusjach. Takie metody weryfikacji i oceny zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się.

Jak omówiono analizując spełnienie kryterium drugiego, w programie studiów są przedmioty, których realizacja przygotowuje studentów do prowadzenia lub udziału w działalności naukowej, których efekty podlegają ocenie w trakcie zajęć (np. ocena planowania i wykonania eksperymentów w ramach *pracowni specjalizacyjnej*). Dlatego metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania studentów do prowadzenia lub udziału w tej działalności.

Na studiach pierwszego stopnia na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych studenci kończą lektorat z języka obcego egzaminem złożonym z dwóch części: egzamin pisemny sprawdzający poziom sprawności językowych oraz znajomość słownictwa specjalistycznego oraz egzamin ustny sprawdzający umiejętność przedstawienia prezentacji multimedialnej oraz biegłość w konwersacji. Obie części egzaminu przygotowane zostały tak, by pozwalały sprawdzić umiejętności językowe studentów na poziomie B2.

Proces weryfikacji efektów uczenia się w ramach każdego przedmiotu jest dokumentowany w teczkę przedmiotu, którą główny prowadzący przekazuje Kierownikowi jednostki. Dowodami osiągania efektów uczenia się są liczne prace etapowe, w tym: egzaminacyjne i zaliczeniowe oraz prace dyplomowe, jak również edukacja absolwentów na studiach drugiego stopnia i wyniki przeglądu ich losów zawodowych. Szczegółowa analiza wybranych prac etapowych wykazała poprawność formy, zgodność tematyki z realizowanymi treściami przedmiotowymi oraz właściwy dobór metod weryfikacji efektów uczenia się. Prace etapowe były poprawione i ocenione w skali zgodnej z Regulaminem studiów UG. Oceny były zasadne, na ogół zróżnicowane i prawidłowo rozłożone. Pytania występujące w pracach etapowych były zgodne z celami i treściami kształcenia oraz założonymi efektami uczenia się. Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów ocenianego kierunku są monitorowane poprzez prowadzenie analiz pozycji absolwentów na rynku pracy lub kierunków dalszej edukacji. Absolwenci studiów pierwszego stopnia kierunku ochrona zasobów przyrodniczych bardzo często kontynuują kształcenie na Uniwersytecie Gdańskim. Przykładowo, w roku akademickim 2021/2022 50% absolwentów rozpoczęło edukację na studiach drugiego stopnia kierunku biologia i 7% na kierunku oceanografia, a w roku akademickim 2022/2023 na Uczelni pozostało 95% absolwentów studiów

pierwszego stopnia ocenianego kierunku (kontynuując kształcenie na kierunkach biologia, oceanografia, biotechnologia kryminologia, ekonomia, biznes i technologia ekologiczna). Dowodami osiągnięcia efektów uczenia się są także informacje o losach zawodowych uzyskiwane przez Władze Wydziału bezpośrednio od absolwentów, którzy często pozostają w kontakcie z pracownikami macierzystej uczelni.

Rodzaj, forma, tematyka i wymagania stawiane studentom w ramach prac egzaminacyjnych, etapowych oraz dyplomowych są zróżnicowane i związane z treściami programowymi poszczególnych przedmiotów i kierunku studiów oraz dostosowane do studiów pierwszego stopnia i profilu ogólnoakademickiego. Przykładowo, wykłady kończą się egzaminem lub kolokwium zaliczeniowym, prace etapowe w przypadku ćwiczeń audytoryjnych to często prace projektowe lub prezentacje przygotowywane przez zespoły studentów. Z kolei na ćwiczeniach laboratoryjnych lub terenowych studenci często przygotowują raporty lub wypełniają karty pracy. Godnym podkreślenia jest fakt, że znaczna część prac dyplomowych kończących pierwszy stopień studiów obejmuje oryginalne prace badawcze, co zwiększa poziom jakości kształcenia na ocenianym kierunku i zapewnia przygotowanie studentów do prowadzenia lub udziału w badaniach naukowych. Tematyka prac dyplomowych o charakterze badawczym dotyczy np. badań rozmieszczenia i zasobów wybranych elementów fauny i flory, czy też wykorzystania narzędzi cyfrowych do analizy bogactwa gatunkowego. Tematyka prac etapowych i dyplomowych jest ściśle związana z efektami uczenia się oraz dyscypliną nauki biologiczne, do której przyporządkowany jest oceniany kierunek.

Innego rodzaju dowodem osiągnięcia efektów uczenia się są publikacje naukowe studentów ocenianego kierunku. Studenci i absolwenci kierunku ochrona zasobów przyrodniczych w ostatnich trzech latach byli współautorami 5 artykułów w czasopismach naukowych i 6 wystąpień konferencyjnych, mieszczących się w dyscyplinie nauki biologiczne. Są to liczby niewielkie, ale adekwatne do pierwszego stopnia studiów.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Przejrzyste i selektywne warunki i procedury rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się a jednocześnie są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na ocenianym kierunku studiów. W rekrutacji na studia nie jest uwzględniana informacja o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, ponieważ przyjęto, że obecnie kompetencje cyfrowe są rozwijane w ramach obowiązkowych zajęć podczas kształcenia w szkołach średnich. Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektem uczenia się określonym w programie studiów. W Uczelni funkcjonują procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, polskiej lub zagranicznej, które zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektem uczenia się określonym w programie studiów. Zasady i procedury dyplomowania są trafne i specyficzne oraz zapewniają potwierdzenie osiągnięcia

przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji i oceniania, w tym możliwość adaptowania tych metod do potrzeb studentów z niepełnosprawnością, oraz zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Funkcjonujące w Uniwersytecie Gdańskim systemy informatyczne umożliwiają elektroniczny kontakt z każdym studentem i przekazywanie informacji o indywidualnych postępach studenta w nauce i uzyskanych ocenach. W ogólnych zasadach weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się określone zostały zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem. W przypadku kierunku ochrona zasobów przyrodniczych nie stosuje się metod weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Metody weryfikacji i oceny zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się i umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania studentów do prowadzenia lub udziału w działalności naukowej. Na studiach pierwszego stopnia na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych studenci kończą lektorat z języka angielskiego egzaminem przygotowanym tak, by sprawdzić umiejętności językowe studentów na poziomie B2. Dowodami osiągnięcia efektów uczenia się są prace etapowe, w tym egzaminacyjne i zaliczeniowe oraz prace dyplomowe, jak również edukacja absolwentów na studiach drugiego stopnia i wyniki przeglądu ich losów zawodowych. Szczegółowa analiza wybranych prac etapowych wykazała poprawność formy, zgodność tematyki z realizowanymi treściami przedmiotowymi oraz właściwy dobór metod weryfikacji efektów uczenia się. Rodzaj, forma, tematyka i wymagania stawiane studentom w ramach prac egzaminacyjnych, etapowych oraz dyplomowych są zróżnicowane i związane z treściami programowymi poszczególnych przedmiotów i kierunku studiów oraz dostosowane do studiów pierwszego stopnia i profilu ogólnoakademickiego. Inny dowód osiągnięcia efektów uczenia się stanowią artykuły naukowe i wystąpienia konferencyjne, których współautorami są studenci ocenianego kierunku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

--

Rekomendacje

--

Zalecenia

--

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Kadrę prowadzącą zajęcia na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych (OZP) stanowi 61 nauczycieli akademickich, w tym 5 nauczycieli posiadających tytuł naukowy profesora, 14 - profesora uczelni, 3 pracowników ze stopniem doktora habilitowanego i 29 nauczycieli posiadających stopień doktora. Ponadto, na kierunku OZP zajęcia prowadzone są przez wykładowców z innych wydziałów UG (15 osób) oraz Politechniki Gdańskiej, a także z Nadleśnictwa Kaliska. W procesie dydaktycznym bierze też udział

5 doktorantów Szkoły Doktorskiej UG, którzy pod kierunkiem i opieką bardziej doświadczonych nauczycieli zobowiązani są do odbycia praktyk ze studentami w formie zajęć hospitacyjnych, asystujących (współprowadzenie zajęć) i samodzielnego prowadzenia (60 godzin/rok). W procesie dydaktycznym uczestniczą także młodszy pracownicy Wydziału - asystenci z tytułem zawodowym magistra. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych posiadają wieloletnie doświadczenie dydaktyczne i dla 95% z nich, Uniwersytet Gdański jest podstawowym miejscem pracy. Większość nauczycieli akademickich, prowadzących zajęcia kierunkowe, w oświadczeniach wykazała nauki biologiczne jako wiodącą dyscyplinę naukową. Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy w zakresie dyscypliny, do której przyporządkowany jest kierunek. Pracownicy Wydziału Biologii prowadzący zajęcia na OZP opublikowali w latach 2018-2023 prawie 1300 prac recenzowanych (łącznie ponad 105 000 pkt MNiSW). Publikacje ukazały się w prestiżowych czasopismach naukowych wymienionych w bazach Web of Science Core Collection i Scopus (np. w Science, Ecology, Ecological Indicators, Science of the Total Environment, Systematic Biology, Fungal Diversity, Trends in Plant Science, Earth System Science Data, Forest Ecology and Management, Journal of Anthropological Archaeology), a 43 to prace, którym przyznano 200 pkt. wg wykazu MEiN/MNiSW. Kompetencje kadry akademickiej potwierdzają także publikacje dydaktyczne i popularnonaukowe (np. Fizjologia zwierząt i człowieka, Czerwona księga roślin naczyniowych Pomorza Gdańskiego, Porosty z rodzaju Parmelia w Polsce: studium taksonomiczne; Wybrane zagadnienia ze statystyki i matematyki: przewodnik do ćwiczeń dla studentów biologii). Materiały te służą jako pomoc dydaktyczna podczas prowadzenia zajęć. Szereg badań naukowych prowadzonych jest dzięki rozległej współpracy zagranicznej (współautorami publikacji są badacze z 84 krajów, w tym 41 z Europy, 16 z Azji, 9 z Afryki, 15 z obu Ameryk, a także z Australii, Mauritiusu i Nowej Zelandii) oraz międzynarodowym grantom badawczym (np. Lider 2018-2022, Horyzont 2020 2018-2020, Harmonia 2018-2023, INTEPTH /GRIEG 2021-2024, CEUS UNISONO 2022-2026, Granty Interwencyjne NAWA 2023-2024). Potwierdzeniem kompetencji i dorobku naukowego jest pozyskanie i realizowanie przez nauczycieli akademickich krajowych projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych (NCN, MNiSW, MEiN, WFOŚiGW), jak i wewnętrznych. Przykładami takich projektów są: NCN 2019/35/B/NZ9/01567; NCN 2019/03/X/NZ3/00654; NCN 2021/41/N/NZ8/00124; NCN 2023/49/N/NZ8/02077; NCN 2020/39/D/NZ8/00532; NCN 2018/02/X/NZ8/02855; 538-L120-B141-18; European Cooperation in Science & Technology, COST Action 22117; RV-02/14/2024 WFOŚiGW; NCN, 2023/07/X/NZ8/00294; UGrants 533-D000-GF09-22; UGrants 533-D000-GS21-22; NCN, 2019/32/C/NZ8/00147; NCN 2023/07/X/NZ8/00447; POPC.020301-00-0076/19-00; POPC.02.03.01-00-0081/19 i inne. Przez ostatnie 6 lat kadra akademicka prowadząca zajęcia na ochronie zasobów przyrodniczych zrealizowała 41 takich projektów, w których byli również zaangażowani studenci ocenianego kierunku. Projektami tymi były: Stacja Badania Wędrówek Ptaków” w latach 2016-2026 (3 projekty finansowane z MEiN); Człowiek na Pograniczu - systemy komunikacji interregionalnej i ich infrastruktura transferowa w północno-zachodniej części na Niżu Polski we wczesnym średniowieczu (MNiSW, Narodowy Program Rozwoju Humanistyki, 11H 12 0526 81); Zintegrowane wirtualne Herbarium Pomorza. Herbarium Pomeranicum – digitalizacja i udostępnienie zbiorów herbariów jednostek akademickich Pomorza poprzez ich połączenie i udostępnienie cyfrowe (nr umowy: POPC.020301-00-0076/19-00). Podstawowym kryterium podczas przydzielania zajęć dydaktycznych na kierunku OZP są kompetencje wykładowców potwierdzone publikacjami naukowymi, kursami/szkoleniami i stażami. Warto podkreślić, iż w ramach przedmiotów określone tematy/bloki tematyczne przydzielane są osobom posiadającym konkretne kompetencje umożliwiające przekazanie treści zgodnych z efektami

kształcenia. Taki dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia jest transparentny i adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć. Realizowana, przez kadre prowadzącą zajęcia, tematyka badawcza jest związana z treściami kształcenia uwzględnionymi w programie studiów i dotyczy m.in. systematyki roślin i zwierząt, adaptacji organizmów do czynników antropogenicznych, biochemii stresu, zmian w cyklu komórkowym organizmów wodnych i innych, fotobiologii roślin, szlaków sygnałowych zależnych od cukrów i fitohormonów, ekofizjologii roślin i zwierząt oraz ich procesów starzenia, biologii zapylania, ekologii i biogeografii wybranych gatunków zwierząt, genetyki ogólnej, genetyki populacyjnej (np. wilka szarego), paleoekologii, entomologii, hydrobiologii i innych.

Nauczyciele podnoszą swoje kompetencje przez szereg szkoleń i kursów przedmiotowych (np. Szkolenie z deponowania danych w repozytoriach; Wykorzystanie narzędzi MS Office w dydaktyce; Komercjalizacja wyników prac badawczych; Prezentacja wyników badań naukowych (Social media and web 2,0 workshop); Sopocka Akademia Przedsiębiorczości; Warsztaty przedsiębiorczości w ramach projektu Case Simulator; Bio Business Laboratorium; Kurs statystyki wielowymiarowej „PERMANOVA+ Multivariate Analysis for Ecology & Other Sciences”, Plymouth, Wielka Brytania; PERMANOVA+ workshop "Multivariate Analysis for Ecology & Other Sciences"; Automated radio telemetry by MOTUS system; Podstawy statystyki matematycznej w R - LabMasters; QGIS w inwentaryzacji przyrodniczej – „GIS Support”; Zaawansowana statystyka i ekonometria w R; Vba w praktyce czyli jak zautomatyzować pracę w EXCELU; Wprowadzenie do baz danych i SQL; Regresja logistyczna w medycynie i badaniach środowiskowych; Invertebrates of Svalbard; Marine biodiversity under change; Workshop on Changes of the Polar Ecosystem; Multivariate Analysis of Ecological Data; Advances in statistical modeling of faunal distribution: Global and local applications; Identyfikacja i preparatyka mikroskopowa skoczogonków; Inwazyjne gatunki obce – charakterystyka gatunków i metody ich zwalczania; Summer School in Ecology and Biodiversity; Using multisensory geolocators to track migratory movements in birds; i inne), jak i dydaktycznych, w tym specjalistycznych z zakresu wsparcia i pracy z osobami w kryzysie zdrowia psychicznego. Przykładowe zrealizowane szkolenia w tym zakresie: „Równanie hipokampa” – czyli jak motywować do uczenia się; Komunikacja bez przemocy dla nauczycieli akademickich i doktorantów. Jak radzić sobie w trudnych sytuacjach?; Konflikty w pracy nauczyciela - czyli od sporu do zgody; Komunikacja z osobami z zaburzeniami podłoża psychicznego w sytuacjach kryzysowych; Rozwiązywanie konfliktów i radzenie sobie z osobami agresywnymi; Sztuka komunikacji – czyli jak być przekonującym i wiarygodnym w przekazie; Mediacja, czyli jak skutecznie rozwiązywać konflikty w społeczności akademickiej; Wsparcie studentów/studentek z zaburzeniami poznawczymi; Praca ze studentami z trudnościami natury psychicznej; Zarządzanie zespołem naukowym (Team Management); Zarządzanie innowacyjnym przedsiębiorstwem – gra symulacyjna; Z inspiracji podejściem M. Montessori – czyli jak prowadzić zajęcia aby rozwijać indywidualne potencjały studentów?; Research Team Management Training Course for Scientists; Warsztaty Kształtowania Kompetencji Menedżerskich w Kierowaniu Współczesnym Zespołem na Uczelni Wyższej; Komunikacja z osobami neuroatypowymi w dydaktyce akademickiej; i inne. Nauczyciele akademicy uczestniczyli również w szkoleniach z technik umożliwiających prowadzenie zajęć zdalnie (np. obsługi MSTeams), które obecnie są wykorzystywane tylko w uzasadnionych przypadkach (np. wyjazd nauczyciela na konferencję). Niektóre wykłady dla dwóch dużych lub trzech/czterech kierunków są realizowane w całości lub częściowo zdalnie (np. wykłady otwarte). Aby ułatwić nauczycielom akademickim osiągnięcie tych kompetencji powołano na UG Centrum Doskonalenia Dydaktycznego i Tutoringu (CDDiT), które wieloaspektowo wspiera proces doskonalenia kadry dydaktycznej (poprzez: 1 - proponowanie rozwiązań w zakresie zarządzania procesem kształcenia służących zapewnieniu wysokich standardów

z uwzględnieniem obszaru dydaktycznej ścieżki kariery akademickiej, kryteriów okresowej oceny aktywności dydaktycznej nauczycieli akademickich oraz prowadzenie diagnozy potrzeb kadry akademickiej i studentów; 2 - współpracę nad tworzeniem ścieżek rozwoju dydaktycznego dla nauczycieli akademickich o zróżnicowanym doświadczeniu w zakresie dydaktyki akademickiej; 3 - opiekę nad doktorantami w zakresie kształcenia dydaktycznego z uwzględnieniem opieki merytorycznej i analizy doświadczeń związanych z realizacją praktyk dydaktycznych w ramach szkół doktorskich; 4 - koordynację działań związanych z aktywnością tutorów UG, w tym realizacji cykli tutorskich na różnych wydziałach oraz w ramach MISH-ów i interdyscyplinarnych; 5 - wsparcie mentorskie wszystkich nauczycieli akademickich w sprawach bieżących związanych z dydaktyką oraz samorozwojem naukowym w ramach pełnionych przez Zespół Centrum dyżurów eksperckich; 6 - opracowanie programowe, koordynacja i prowadzenie szkoleń wewnętrznych z innowacji dydaktycznych, dydaktyki autonomizującej oraz tutoringu akademickiego (w tym dla interesariuszy zewnętrznych); 7 - realizacja badań ewaluacyjno-diagnostycznych oraz podstawowych średniego zasięgu w zakresie pedagogiki i dydaktyki szkoły wyższej oraz publikacja i popularyzowanie najlepszych praktyk kształceniowych na poziomie edukacji wyższej; 8 - rozwijanie ścieżek certyfikacji i akredytacji w obszarach tutoringu akademickiego dla zainteresowanych podmiotów zewnętrznych). Pełna oferta kursów i szkoleń na rok akademicki 2023/24 dostępna jest na stronie UG. Ponadto, każdy z pracowników może wystąpić o dofinansowanie indywidualnego szkolenia podnoszącego jego kwalifikacje zawodowe w zewnętrznej jednostce/organizacji. Mogą być również zgłaszane wnioski o zbiorowe dofinansowanie takich szkoleń. W tym celu wnioski są składane w Sekcji ds. Szkoleń UG – Centrum Szkoleniowo – Konferencyjnego UG i po potwierdzeniu dostępności środków zostają przekazane do akceptacji Rektorowi UG (w przypadku nauczycieli akademickich) lub Kanclerzowi UG (w przypadku pracowników niebędących nauczycielami akademickimi).

Kompetencje nauczycieli akademickich, zaangażowanych w prowadzenie kształcenia, są weryfikowane nie tylko poprzez analizę dorobku naukowego oraz kompetencji i doświadczenia zawodowego, w tym dydaktycznego, ale również poprzez ankietyzację. Wyniki corocznie przeprowadzanej anonimowej ankietyzacji studentów uwzględniane są w procesie obsady zajęć. Oryginały formularzy ocen oraz protokoły z posiedzeń Komisji Oceniającej przekazywane są do Działu Kadr UG. Weryfikacja poziomu naukowego i dydaktycznego nauczycieli akademickich odbywa się także przez regularną ocenę pracowników, która jest przeprowadzana zgodnie z zarządzeniami Rektora UG (aktualnie Zarządzenie nr 2/R/23 Rektora Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 9 stycznia 2023 roku zmieniające zarządzenie nr 179/R/21 Rektora UG w sprawie oceny okresowej nauczycieli akademickich Uniwersytetu Gdańskiego). Ostatnia kompleksowa ocena pracowników Wydziału Biologii miała miejsce w 2021 roku. Wyniki okresowych przeglądów kadry prowadzącej kształcenie, w tym wnioski z oceny dokonywanej przez studentów, są wykorzystywane do doskonalenia poszczególnych członków kadry i planowania ich indywidualnych ścieżek rozwojowych. Wyniki te są podstawą do zaleceń wystosowanych przez komisję oceniającą do pracownika, jak i jego kierownika, w celu poprawy kryteriów, które w ocenie wypadły niezadowalająco. Dotyczy to przede wszystkim wsparcia nauczycieli, którzy uzyskują niską wydajność publikacyjną, ale także wsparcia w procesie dydaktycznym (np. poprzez udział w szkoleniu dotyczącym organizacji i zarządzania czasem pracy). Komisja sugeruje, po rozmowach z Dziekanem i Kierownikiem Katedry, zmianę ścieżki rozwoju pracownika. W maju 2021 roku wprowadzono Politykę rozwoju kadr Uniwersytetu Gdańskiego, w której wskazano trzy ścieżki kariery akademickiej: badawczo-dydaktyczną, dydaktyczną i badawczą. Podstawowym założeniem ścieżki badawczo-dydaktycznej jest dążenie do tego, aby osoby uzyskujące stabilność zatrudnienia na UG mogły realizować i doskonalić się w zakresie działalności naukowej, a uzyskiwane wysokie

kompetencje zawodowe mogły być z powodzeniem wykorzystane w działalności dydaktycznej. *Polityka rozwoju kadr* w sposób nowatorski zajmuje się również kwestią zarządzania wiekiem w UG - nie uchylając zasadom równego traktowania pracowników, UG realizuje politykę zatrudnienia, dążąc do wdrożenia wysokiej jakości nauczania oraz optymalnego międzypokoleniowego rozdziału stanowisk i funkcji, w tym funkcji kierowniczych. W tym obszarze polityki ustalone zostały zasady współpracy z pracownikami po osiągnięciu wieku emerytalnego oraz status profesora emerytowanego oraz zasłużonego emerytowanego pracownika Uczelni. Ponadto, zaangażowanie pracowników w proces dydaktyki jest doceniane przez Władze Wydziału i Uczelni. Wyróżniający się pracownicy, rekomendowani przez Dziekana Wydziału Biologii na wniosek Rektora UG otrzymują Medal Komisji Edukacji Narodowej lub są nominowani przez studentów do nagrody Nauczyciela Roku im. Krzysztofa Celestyna Mrongowiusza.

W ostatnich sześciu latach spośród nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych tytuł profesora zwyczajnego uzyskała 1 osoba, stopień doktora habilitowanego uzyskało 13 osób (w tym 11 zostało mianowanych tytułem prof. uczelni), natomiast stopień doktora 15 osób. W obecnym 2024 r., wśród osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku, tytuł doktora habilitowanego uzyskały kolejne 2 osoby. Struktura kwalifikacji oraz liczebność kadry umożliwiają prawidłową realizację zajęć dla studentów kierunku ochrona zasobów przyrodniczych, których w roku akademickim 2023-2024 jest łącznie 95 na wszystkich trzech latach. Obciążenie godzinowe związane z prowadzeniem zajęć przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy jest zgodne z wymaganiami (w grupie pracowników na stanowiskach badawczo-dydaktycznych: dla osoby na stanowisku profesora – 180 godz.; dla profesora uczelni – 210 godz.; dla adiunkta ze stopniem dr hab. - 210 godz.; dla adiunkta ze stopniem dr – 240 godz.; dla asystentów - 240 godz.). Przydział zajęć oraz obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, umożliwia prawidłową realizację zajęć.

Osobami bezpośrednio odpowiedzialnymi za kształtowanie polityki kadrowej Wydziału Biologii są: Dziekan oraz Kierownicy poszczególnych jednostek organizacyjnych Wydziału. W ich gestii leży wyznaczenie zakresu kwalifikacji, predysponujących potencjalnych kandydatów do pracy na określonych stanowiskach. Na tej podstawie podawane są do wiadomości publicznej wymagania konkursowe, zarówno podczas przyjmowania osób do pracy, jak i w przypadku przedłużania zatrudnienia, a ostateczną decyzję podejmują powołane w tym celu komisje. Warto nadmienić, że obsadzanie stanowisk badawczo-dydaktycznych, dydaktycznych i badawczych na Wydziale Biologii odbywa się zgodnie z przyjętą przez Uniwersytet Gdański polityką rozwoju kadr UG oraz ze stosowaną zasadą otwartej polityki zatrudnienia (tryb konkursów ze ściśle określonymi wymaganiami dotyczącymi dorobku naukowego oraz kompetencji dydaktycznych). Zastosowanie ma tu także wprowadzona w Uniwersytecie Gdańskim (w 2016 roku) Europejska Karta Naukowca oraz Kodeks Postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych. Treść obydwu dokumentów skupia się na wyznaczeniu standardów, które zapewnia Uniwersytet Gdański w zakresie tworzenia przyjaznych warunków pracy i rozwoju kariery naukowej (m.in. prawa i obowiązki instytucji oraz pracownika, opieka naukowa, mobilność) oraz wdrażania narzędzi pozwalających na realizację zasad OTM-R, czyli otwartej, przejrzystej rekrutacji opartej na kwalifikacjach kandydata (m.in. równy dostęp do informacji, zasada niedyskryminacji). Komisja Europejska przyznała UG wyróżnienie HR Excellence in Research - część strategii Human Resources Strategy for Researchers (HRS4R), która ma na celu zwiększać atrakcyjność warunków pracy.

Wydział realizuje dydaktykę na kierunku OZP dysponując funduszami na badania pochodzącymi także z dotacji/subwencji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. System przydziału środków oparty jest na: 1) ewaluacji osiągnięć publikacyjnych pracowników; 2) aktywności w pozyskiwaniu środków finansowych na: (a) realizację projektów badawczych, (b) z tytułu wykonania ekspertyz, wdrożeń lub opracowań naukowych na rzecz innych podmiotów niż jednostki Uniwersytetu Gdańskiego, (c) pozyskanie patentów krajowych i zagranicznych. Liczba punktów uzyskanych przez poszczególne jednostki organizacyjne decyduje o wysokości ich budżetów na dany rok. Taki system oceny dokonań pracowników poszczególnych jednostek przynosi nie tylko wymierne korzyści w postaci zwiększającej się liczby artykułów naukowych opublikowanych w renomowanych czasopismach, ale również przyczynia się do poszukiwania nowych możliwości współpracy i rozwoju naukowego. Rozwój ten, w odniesieniu do młodszej kadry naukowej, wspierany jest przez Władze Wydziału poprzez coroczne organizowanie Konkursu Projektów Badawczych Młodych Naukowców dla młodych pracowników i doktorantów. Środki finansowe, głównie z subwencji, są przeznaczone na utrzymanie potencjału badawczego. Środki finansowe z dotacji celowej przeznaczone są na prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych.

Na Uniwersytecie Gdańskim, zaangażowanym i odpowiedzialnym społecznie, wprowadzono naukową kulturę równości - realizowaną zgodnie z czwartym punktem trzeciego celu operacyjnego (w ramach trzeciego celu strategicznego Strategii UG), która polega na: 1) wdrożeniu i monitorowaniu realizacji polityki antidyskryminacyjnej; 2) budowaniu wspólnoty akademickiej opartej na naukowej kulturze równości (ang. science culture equality); 3) opracowaniu i wdrożeniu spójnego systemu monitorowania równości szans płci. W UG od 2021 roku działa Biuro Rzecznika ds. Równego traktowania i przeciwdziałania mobbingowi. Zadaniem Biura są: 1) inicjowanie, realizowanie, koordynowanie lub monitorowanie działań zmierzających do zapewnienia równego traktowania, zwłaszcza ochrony przed dyskryminacją oraz przeciwdziałania mobbingowi; 2) podejmowanie działań zmierzających do eliminacji lub ograniczenia skutków powstałych w wyniku naruszenia zasady równego traktowania lub uzasadnionego podejrzenia mobbingu; 3) promowanie, upowszechnianie i propagowanie zasad równego traktowania; 4) opracowanie i wdrożenie systemu monitorowania równości szans płci; 5) podejmowanie czynności w celu zbadania zasadności skarg w sprawach naruszenia zasad równego traktowania lub mobbingu. Biuro podejmuje również działania w sprawie pracowników, którzy zostali poddani mobbingowi lub dyskryminacji, prowadzi także liczne szkolenia m.in. wśród pracowników, szczególnie kadry kierowniczej. W Uniwersytecie Gdańskim obowiązuje „Polityka przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji” wprowadzona zarządzeniem nr 16/R/21 Rektora Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 2 lutego 2021 roku. Pracownikowi, który w jego przekonaniu stał się ofiarą mobbingu lub dyskryminacji, przysługuje prawo złożenia do Rektora pisemnej skargi, która niezwłocznie jest przekazywana Rzecznikowi celem jej dalszego procedowania. W Uniwersytecie Gdańskim obowiązuje „Polityka przeciwdziałania dyskryminacji studentów i doktorantów w Uniwersytecie Gdańskim” wprowadzona zarządzeniem nr 189/R/21 Rektora Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 30 grudnia 2021 roku.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia związane z dyscypliną, do której przyporządkowany jest kierunek, posiadają aktualny i dobrze udokumentowany dorobek naukowy, co umożliwia prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów kompetencji badawczych. Struktura kwalifikacji, posiadane tytuły zawodowe, stopnie i tytuły naukowe, liczebność kadry w stosunku do liczby studentów, przydział zajęć oraz obciążenie godzinowe umożliwiają prawidłową realizację zajęć. W pełni zaspokajane są potrzeby szkoleniowe nauczycieli akademickich związane z podnoszeniem kompetencji dydaktycznych, w tym związane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Zapewnia się wsparcie techniczne nauczycieli, pozwalające na prawidłową realizację zajęć. Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia są oceniani, a wyniki tych ocen są wykorzystywane do doskonalenia poszczególnych członków kadry i planowania ich indywidualnych ścieżek zawodowych. Prowadzona polityka kadrowa sprzyja rozwojowi kadry, obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów, a także uwzględnia zasady reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również na ewentualne przypadki pojawiania się różnych form dyskryminacji i przemocy.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

--

Rekomendacje

--

Zalecenia

--

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Studenci kierunku ochrona zasobów przyrodniczych odbywają większość zajęć dydaktycznych w budynku Wydziału Biologii UG, który obejmuje trzy skrzydła (A – Biologia Molekularna, B – Biologia Eksperymentalna i C – Biologia Środowiskowa, dziekanat oraz sale audytoryjne) oraz szklarnię doświadczalną przyległą do skrzydła C. Pomieszczenia przeznaczone do przetrzymywania zwierząt doświadczalnych znajdują się na poziomie (-)1 budynku. Wysokość budynku wynosi 20,4m, szerokość 86,8m i długość 108,0m; powierzchnia zabudowy - 6070m²; powierzchnia użytkowa - 13432,5m². Studenci kierunku OZP w ramach zajęć dydaktycznych oraz prac licencjackich korzystają z pomieszczeń i wyposażenia następujących jednostek dyplomowania: w skrzydle B - Katedra Genetyki Ewolucyjnej i Biosystematyki; w skrzydle C - Katedra Ekologii Roślin, Katedra Ekologii i Zoologii Kręgowców, Katedra Taksonomii Roślin i Ochrony Przyrody, Katedra Zoologii Bezkręgowców i Parazytologii.

Studenci kierunku ochrona zasobów przyrodniczych odbywają zajęcia w 10 salach audytoryjnych, w tym dwóch aulach 130-osobowych, z możliwością połączenia w jedną aulę 260 osobową. Pozostałe sale audytoryjne mogą pomieścić od 24 do 40 osób. Wszystkie sale wyposażone są w sprzęt multimedialny (projektory, zestawy komputerowe i/lub laptopy, ekrany sterowane elektrycznie bądź tablice multimedialne). Ponadto, dwie największe sale posiadają sprzęt nagłaśniający i DVD. Zajęcia ćwiczeniowe studenci odbywają w 21 salach ćwiczeniowych oraz 13 salach seminaryjnych

stanowiących pomieszczenia dydaktyczne Katedr Wydziału Biologii. Większość tych sal jest wyposażona w projektory multimedialne.

Studenci kierunku ochrona zasobów przyrodniczych realizują prace w 41 z 67 laboratoriów dostępnych w budynku. Laboratoria te wyposażone są w ergonomiczne meble laboratoryjne oraz komory laminarne i dygestoria zgodne z normami bezpieczeństwa EN 1729 oraz UNI/EN 12 727. Laboratoria, w zależności od wykonywanego w nich zakresu badań, zostały wyposażone w punkty poboru wody dejonizowanej oraz punkty sprężonego powietrza, próżni, dwutlenku węgla i azotu. Wyposażenie laboratoriów odpowiada zakresowi badań oraz zajęć dydaktycznych prowadzonych w danej jednostce i obejmuje: 1) w skrzydle A – moduły laboratoryjno-komputerowe, których wyposażenie stanowią termocyklery, piece hybrydacyjne, mikroskopy fluorescencyjne i stereoskopowe, wirówki z chłodzeniem, ultrawirówki, aparaty do elektroforezy, spektrofotometry, cytometry, czytniki płytek ELISA, spektrometr luminescencyjny, system do oczyszczania białek BioRad, urządzenie do HPLC i in. Ponadto, laboratoria w tym skrzydle wyposażone są w aparaturę typową dla laboratoriów biochemicznych, mikrobiologicznych i biologii molekularnej (sterylizatory, autoklawy, wytrząsarki, zamrażarki, dezintegratory ultradźwiękowe itp.); 2) w skrzydle B – laboratoria: *in vitro*, biologiczne, chemiczne, enzymogenetyczne, mikroskopowe, DNA, immunohistochemiczne, hematologiczne, neuroimmunologiczne oraz pracownie EEG, izotopową i obróbki obrazu, a także salę operacyjną małych zwierząt. Wyposażenie wymienionych modułów stanowią: mikroskopy stereoskopowe i fluorescencyjne, mikroskop z oprogramowaniem do analizy obrazu, spektrofotometry, zestaw do dokumentacji i analizy żeli agarozowych, analizatory hematologiczne, termocyklery, aparaty do elektroforezy, cytowirówka, cytometr, aktometry, labirynt wodny Morrisa z systemem do badań behawioru, kriostat, licznik promieniowania gamma, urządzenia do rejestracji EEG, aparaty stereotaktyczne, czytnik płytek ELISA, i in. Ponadto, w tym skrzydle znajdują się pomieszczenia hodowlane, pokój pracy jałowej, fitotron, chłodnie i mroźnie, zmywalnie i sterylizatornie; 3) w skrzydle C – laboratoria: środowiskowe, analiz środowiskowych, palinologiczne, mikroskopowe, ekologiczne, etologiczne, biologiczne, biologiczno-chemiczne, molekularne, dendrologiczne, glebowo-ekologiczne, taksonomiczne, taksonomii i ekologii molekularnej, teledetekcyjno-kartograficzne, akarologiczne, taksonomii molekularnej, entomologiczne oraz bursztynu. Wyposażenie tych modułów stanowią spektrofotometry, mikroskopy stereoskopowe, termocyklery, termodetektory, systemy nawigacji GPS, zestawy do elektroforezy, sprzęt do nurkowania z systemem łączności podwodnej, sonda wieloparametrowa, tlenomierz, mineralizator mikrofalowy, próbnik osadów limnicznych, zestaw do rejestracji dźwięków, detektor ultradźwiękowy i in. Ponadto w skrzydle C znajdują się pomieszczenia hodowlane, ciemnia, fitotrony, chłodnie i mroźnia. Warto podkreślić, że zajęcia wymagające innego specjalistycznego sprzętu prowadzone są na innych wydziałach UG, np. na Wydziale Chemii odbywają się ćwiczenia laboratoryjne i audytoryjne z zajęć *chemia ogólna*.

Budynek Wydziału Biologii posiada także otwarte przestrzenie wspólne ze stolikami i ławkami oraz wydzielone miejsca do pracy cichej z dostępem do Internetu, gdzie studenci (wszystkich kierunków) mogą spędzać czas pomiędzy zajęciami. Miejsca te, w miarę możliwości finansowych Wydziału, są ciągle doposażane w eksponaty edukacyjne z zakresu prac badawczych Wydziału oraz nowe meble (stoły, fotele, estetyczne krzesła) czy ramy, które służą do ekspozycji prac fotograficznych pracowników i studentów. W części wspólnej znajduje się wiele wystaw i galerii, które są udostępniane (bezpłatnie) w holu głównym Wydziału Biologii. Do wystaw tych należą: Akwarium Malawi, Drzewo rodowe człowieka, Ekspozycja szkieletów ssaków, Murale „Drzewo życia”, Paludarium, Prehistoryczne obrazy Opola, Szkielet finwala, Zabójcy bez winy, Zaułek Weigla, Historia Zbiorów Botanicznych, „Życie w lesie bursztynowym” - Muzeum Inkluzji w Bursztynie. Ponadto, Wydział posiada Kolekcję Plazmidów i

Drobnoustrojów, której są udostępniane w ramach zajęć laboratoryjnych ze studentami. W budynku Wydziału Biologii mieści się także Zielnik Uniwersytetu Gdańskiego (*Herbarium Universitatis Gedanensis*), z którego również korzystają studenci OZP. W budynku znajdują się 4 pracownie komputerowe na 13 stanowisk komputerowych każda (12 studenckich + stanowisko prowadzącego). Nauczyciele akademiccy wykorzystują w procesie kształcenia aplikacje dostępne w Office 365 m.in. MSTEams, Forms, SharePoint, Sway oraz Google classroom, a także aplikacje i narzędzia dostępne on-line np. FinchTV.

Studenci kierunku ochrona zasobów przyrodniczych w ramach zajęć dydaktycznych, jak i podczas pracy własnej (praca licencjacka, działalność kół naukowych) mogą korzystać z infrastruktury i aparatury w zakresach określonych przez prowadzących zajęcia, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa. Studenci mogą także korzystać z elektronicznych materiałów pomocniczych umieszczanych min. na stronach www poszczególnych Katedr, a także z infrastruktury informatycznej, która umożliwia korzystanie z bezpłatnej usługi Microsoft Office 365 oraz programów statystycznych Statistica oraz PS Imago Pro. Na Wydziale i terenie Uczelni dostępna jest bezprzewodowa sieć akademicka Eduroam. Poza zasobami ogólnowydziałowymi, studenci podczas zajęć kursowych i pracowni specjalnościowych/dyplomowych korzystają ze specjalistycznych programów komputerowych używanych do analizy danych, analizy obrazów mikroskopowych, analizy behawioru zwierząt oraz opracowywania danych. Studenci mogą korzystać z ww. infrastruktury po wcześniejszym odbyciu obowiązkowego szkolenia z zasad bezpieczeństwa i higieny kształcenia (BiHK na platformie e-learningowej) w pierwszym semestrze studiów. W kolejnych latach, realizując zajęcia i prace dyplomowe z wykorzystaniem zwierząt laboratoryjnych, studenci dodatkowo uczestniczą w szkoleniu „dla osób wykonujących czynności związane z wykorzystywaniem zwierząt do celów naukowych lub edukacyjnych”. Na Wydziale przeprowadzane są regularnie próbné alarmy przeciwpożarowe, zgodnie z odrębnymi przepisami, a studenci zapoznają się z praktycznymi procedurami ewakuacji w sytuacji zagrożenia. W każdym laboratorium i w każdej pracowni zostały opracowane regulaminy BHP i zasady bezpiecznej pracy, z którymi studenci zapoznają się podczas pierwszych zajęć w danej pracowni. Zarówno pomieszczenia ogólnowydziałowe, jak również wszystkie pracownie i laboratoria w obrębie Katedr posiadają wszystkie niezbędne oznaczenia dotyczące drogi ewakuacyjnej i zagrożeń związanych z przebywaniem i pracą w tych pomieszczeniach. Dla studentów ze szczególnymi potrzebami, w tym niepełnosprawnych, w budynku znajdują się windy umożliwiające dostęp do sal dydaktycznych i laboratoriów oraz dodatkowo wydzielone toalety.

Podsumowując, sale wykładowe (aule) i audytoryjne oraz laboratoria, a także ich wyposażenie są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, adekwatne do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne, aparatura badawcza, specjalistyczne oprogramowanie są nowoczesne i umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Liczba, wielkość i układ pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne, liczba stanowisk badawczych, komputerowych, licencji oprogramowania itp. są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup i umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności badawczych przez studentów.

Biblioteka UG znajduje się na miasteczku akademickim, nieopodal budynku Wydziału Biologii. Księgozbiór Biblioteki liczy ponad 1,2 miliona woluminów zbiorów drukowanych. Zgromadzony księgozbiór posiada charakter uniwersalny ze szczególnym uwzględnieniem dyscyplin reprezentowanych na Uniwersytecie Gdańskim. W Bibliotece Głównej studenci mają do dyspozycji czytelnie z ponad 500 miejscami do pracy, w tym także z dostępem do Internetu. Czytelnia Nauk

Ścisłych (w tym w dyscyplinie – nauki biologiczne, do której przypisany jest oceniany kierunek) liczy ponad 32 880 tytułów książek oraz około 630 tytułów czasopism. Zbiory są uporządkowane według klasyfikacji rzeczowej i udostępniane w wolnym dostępie. Poza zbiorami tradycyjnymi użytkownicy mają dostęp do ponad 500 tys. książek elektronicznych, a także do ok. 28 tys. czasopism pełnotekstowych oraz ok. 80 tys. czasopism z abstraktami artykułów. Dla użytkowników są dostępne różne bazy, np.: Academic Research Source eBooks, Academic Research Source eJournal, Academic Search Ultimate, Central & Eastern European Academic Source, MasterFILE Premier, SAGE Premier, Science Direct, Springer Link, Wiley Online Library oraz IBUK Libra. Studentom i pracownikom Wydziału Biologii UG są szczególnie polecane następujące bazy: Academic Research Source eBooks, Academic Research Source eJournals, Academic Search Ultimate, ACS, Cambridge University Press, Central & Eastern European Academic Source, EBook Academic Collection, IBUK Libra, IOPScience, JSTOR, Nature, Royal of Society of Chemistry, Science, Science Direct, Springer, Taylor & Francis, Wiley Online Library. Studenci i nauczyciele akademicy mają także dostęp do zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki. Ze zbiorów elektronicznych można korzystać w sieci uniwersyteckiej lub z komputerów domowych poprzez system HAN. Biblioteka Główna otwarta jest 6 dni w tygodniu, od poniedziałku do piątku w godz. 8.00-20.00 i w soboty od 10.30 do 17.30. Biblioteka Główna oraz biblioteki specjalistyczne to miejsca przyjazne i dostępne dla osób z niepełnosprawnością. Bibliotekarze są systematycznie szkoleni w zakresie obsługi osób z niepełnosprawnościami. W ramach projektu „Dostępny UG – kompleksowy program likwidacji barier w dostępie do kształcenia dla osób z niepełnosprawnościami”, w Bibliotece zostały wdrożone innowacyjne, specjalistyczne usługi dla osób z niepełnosprawnościami tj. Asystent Biblioteczny oraz Asystent Informatyczny. Ważną funkcją Biblioteki jest również rola środowiskowego centrum informacji naukowej. Dla osób z niepełnosprawnościami istnieje możliwość wcześniejszego skontaktowania się z Biblioteką w celu umówienia się na konkretną godzinę. W takim przypadku personel Biblioteki zapewnia wsparcie i asystę przy przemieszczaniu się do odpowiedniej części budynku. Ponadto, dla osób z niepełnosprawnością wzroku udostępniono miejsca, wyposażone w urządzenia wspomagające czytanie. Wśród nich znajduje się czytnik o dużej możliwości powiększania tekstu, którego stopień powiększenia można dostosować do indywidualnych potrzeb użytkownika. Dodatkowo, udostępniony jest komputer z systemem umożliwiającym przekładanie druku na alfabet Braille'a, który może być następnie wydrukowany/zapisany na dysk przenośny. Ponadto, zainstalowano program do odczytywania dokumentów, co umożliwia studentom zamówienie skanu materiałów do przedmiotu, które mogą być odczytane na komputerze lub przetworzone na dokument w alfabecie Braille'a. Sprzęt komputerowy wyposażony jest w osprzęt dla osób z niepełnosprawnościami manualnymi, a także dla niedowidzących np.: klawiatura z nakładką (złącze USB, zintegrowana, metalowa nakładka z otworami uniemożliwiającymi wciśnięcie kilku klawiszy naraz, nakładka antyodblaskowa), specjalistyczna mysz komputerowa dla osób z dysfunkcjami rąk (ergonomiczny kształt, duży trackball, przyciski wstecz i dalej, obsługa trackballa i przycisków poprzez lekkie dotknięcie opuszkami palców, port USB (opcjonalnie), port PS/2 (opcjonalnie), technologia optyczna Marble, kompatybilność z systemami Windows i Mac. Dla osób niedowidzących zakupiono następujące urządzenia: Urządzenie lektorskie z funkcją powiększalnika OmniReader udźwiękowione, przenośne urządzenie z wbudowanym kolorowym wyświetlaczem, zawierające w sobie skaner, czytnik oraz powiększalnik. Udogodnienia dla słabowidzących to: klawiatura ZoomText czarno-żółta, oprogramowanie powiększające (ZoomText Magnifier and Reader), komputer stacjonarny (spełniający wymagania oprogramowania powiększającego i czytającego), monitor komputerowy dotykowy. Politykę rozwoju Biblioteki UG oraz jej zbiorów reguluje dokument: „Ramowe zasady gromadzenia zbiorów w systemie biblioteczno-informacyjnym Uniwersytetu Gdańskiego”. Określają one charakter

gromadzonych zbiorów, na które wpływ mają pracownicy naukowcy z danych dziedzin. Dokument ten określa także zasady selekcji księgozbioru. Ustawa z dnia 7 listopada 1996 r. o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych uprawnia Bibliotekę UG do otrzymywania jednego egzemplarza publikacji co wzbogaca co roku zbiory Biblioteki. Osobami odpowiedzialnymi za bieżącą kontrolę i aktualność zbiorów są bibliotekarze dziedzinowi, którzy w ramach swoich obowiązków zgłaszają propozycje do zakupu Oddziałowi Gromadzenia, dbają o kompletność zbiorów oraz przeprowadzają selekcje. Pracownicy i studenci UG mogą zgłaszać propozycje zakupu książek do biblioteki poprzez odpowiedni formularz w formie elektronicznej, a szczegółowe informacje zamieszczone są na stronie internetowej biblioteki.

Pracownicy i studenci mogą także zgłaszać propozycje zakupu aparatury badawczej, specjalistycznego oprogramowania, wyposażenia technicznego pomieszczeń, środków dydaktycznych na Wydział Biologii zgodnie z przyjętymi zasadami składania wniosków i wypełniania ankiet (w tym stale dostępnej ankiety elektronicznej). Każdorazowo w ankietach monitorujących proces kształcenia, występują pytania dotyczące wyposażenia pomieszczeń dydaktycznych, a propozycje pojawiające się w ankietach są następnie przedmiotem analizy Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Przeglądy okresowe infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, aparatury badawczej, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych, są wykonywane regularnie przez pracowników w poszczególnych jednostkach/katedrach. Warto dodać, że Wydział Biologii dysponuje pełną i nowoczesną infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację ustalonego programu kształcenia i osiąganie zakładanych efektów uczenia się na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych, a także prowadzenie badań naukowych. Nie wymaga ona obecnie pilnego uzupełnienia, ale podlega ciągłemu doskonaleniu w miarę możliwości finansowych Uczelni.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia dysponuje infrastrukturą wyposażoną w aparaturę i zasoby edukacyjne niezbędne do realizacji programu studiów na wizytowanym kierunku. Liczba, wielkość i układ pomieszczeń dydaktycznych, ich wyposażenie techniczne, liczba stanowisk laboratoryjnych i komputerowych są dostosowane do liczby studentów i umożliwiają prawidłową realizację zajęć, a także wykonywanie czynności badawczych, w tym także pracę w trybie zdalnym. Infrastruktura jest w pełni dostosowana do potrzeb studentów z niepełnosprawnością w sposób pozwalający im na pełne korzystanie z jej zasobów. Zasady funkcjonowania biblioteki są dostosowane do potrzeb studentów i nauczycieli akademickich. Zasoby biblioteczne spełniają wymagania programu studiów na ocenianym kierunku i pozwalają na realizację zaplanowanych treści kształcenia oraz osiąganie efektów uczenia się. Są one zgodne z zakresem tematycznym i potrzebami procesu nauczania i uczenia się i obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb oraz liczby studentów. Baza wykorzystywana podczas realizacji programu studiów, laboratoria i sale wykładowe są dobrze wyposażone, co pozwala na prowadzenie zajęć w dobrych warunkach. Przeglądy infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej są prowadzone regularnie.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. W budynku Wydziału Biologii UG stworzono bardzo interesujące, unikatowe ekspozycje, które wykorzystywane są podczas zajęć ze studentami oraz udostępniane są zwiedzającym, w tym uczniom szkół podstawowych i średnich. Takie działania popularyzują naukę i stanowią doskonałą promocję Wydziału i oferowanych na nim kierunków studiów.

Rekomendacje

--

Zalecenia

--

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Wydział Biologii Uniwersytetu Gdańskiego przy kształceniu na wizytowanym kierunku prowadzi współpracę z przedsiębiorstwami i instytucjami państwowymi związanymi z ochroną przyrody, gospodarką wodną czy gospodarką leśną m.in.: Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Gdańsku, Nadleśnictwo Gdańsk, Nadleśnictwo Kaliska, Morski Instytut Rybacki - Państwowy Instytut Badawczy, Centrum Informacji i Edukacji Ekologicznej w Gdańsku, Akwarium Gdyńskie MIR – PIB, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gdańsku, Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych, Miejski Ogród Zoologiczny w Gdańsku, Biebrzański Park Narodowy. Większość przedsiębiorstw i instytucji to organizacje działające w regionie. Są to głównie instytucje zajmujące się ochroną przyrody i zasobów przyrodniczych. Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi Uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest zgodny z dyscypliną lub dyscyplinami, do których kierunku jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku. Na Wydziale Biologii Uniwersytetu Gdańskiego funkcjonuje kilka gremiów współpracujących w sposób sformalizowany z pracodawcami.

Wydziałowa Komisja ds. Współpracy z Pracodawcami, w skład której wchodzi pracownicy Wydziału, którzy w sposób szczególny są zaangażowani w nawiązywanie i utrzymywanie relacji z pracodawcami, a także przedstawiciele pracodawców: Kierownik Akwarium Gdyńskiego, Dyrektor Gdańskiego Ogródu Zoologicznego, były Nadleśniczy Nadleśnictwa Kaliska ma za zadanie utrzymywanie stałych relacji z pracodawcami, zbieranie uwag i propozycji do programów studiów oraz pozyskiwanie miejsc praktyk i potencjalnych miejsc zatrudnienia. Dzięki ścisłej współpracy środowiska naukowego z otoczeniem społeczno-gospodarczym w ramach prac Komisji możliwe jest określenie rzeczywistych potrzeb rynku pracy w zakresie kompetencji, jakie uzyskują absolwenci Wydziału Biologii po ukończonych studiach. W budowaniu oferty edukacyjnej uczelni oraz koncepcji kształcenia na kierunku studiów ochrona zasobów przyrodniczych uczestniczą interesariusze zewnętrzni skupieni w Radzie Konsultacyjnej m.in. absolwenci Wydziału Biologii.

Członkowie Komisji ds. Współpracy z Pracodawcami oraz Rada Konsultacyjna stanowią zarówno źródło opinii na temat zgodności programów kształcenia i zakładanych efektów uczenia się z aktualnymi

potrzebami rynku pracy, jak i źródło opinii weryfikujących stopień osiągania efektów uczenia się przez absolwentów.

Kluczową formą współpracy Wydziału w kształceniu na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych jest realizacja praktyk zawodowych, odbywających się w przedsiębiorstwach i instytucjach państwowych związanych z ochroną przyrody, gospodarką wodną czy gospodarką leśną (szczegóły wskazane w opisie kryterium 2).

W ramach współpracy, regularnie organizowane są zajęcia poza uczelnią: np. zajęcia poświęcone identyfikacji krajowych gatunków flory i fauny odbywają się na obszarach cennych przyrodniczo w województwie pomorskim; w ramach pracowni specjalnościowej i dyplomowej organizowane są wyjazdy do Parku Narodowego Bory Tucholskie; w ramach pracowni specjalnościowej i dyplomowej organizowane są wyjazdy do Arboretum Wirty przy Nadleśnictwie Kaliska. Prowadzone są projekty dyplomowe na obszarach cennych przyrodniczo w województwie pomorskim, np. we współpracy z Trójmiejskim Parkiem Krajobrazowym. Wyjazdy terenowe oraz praktyczne zajęcia w terenie stanowią, zarówno w opinii studentów oraz pracodawców podstawowy atut kierunku ochrona zasobów przyrodniczych. Rekomendowane jest, w celu podniesienia jakości kształcenia, organizowanie wyjazdów w inne obszary geograficzne Polski, celem poznania zróżnicowanych zasobów przyrodniczych, także poza regionem Pomorza.

W ramach zajęć z zajęć specjalnościowych: *ekosystemy leśne – ochrona i gospodarowanie* oraz *ochrona bioróżnorodności w ekosystemie miejskim*, studenci kierunku ochrona zasobów przyrodniczych korzystają z infrastruktury Nadleśnictwa Kaliska – Lasy Państwowe.

Wyrazem współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest także projekt pt.: „Rozwój umiejętności przedsiębiorczych u studentów Wydziału Biologii UG – pilotażowy projekt z pracodawcami”. W ramach tego projektu studenci zdobywają umiejętności z zakresu: przygotowania dokumentów aplikacyjnych pod konkretny staż, autoprezentacji podczas rozmowy kwalifikacyjnej, komunikacji z interesariuszami zewnętrznymi. Ponadto, założeniem projektu jest także budowa ścieżek stażowych, rekrutacyjnych dla studentów UG z Wydziału Biologii oraz płaszczyzny współpracy umożliwiającej płynne przejście absolwentów z uczelni do firm.

Pracodawcy uczestniczą w ocenie i doskonaleniu programu studiów. Pracownicy Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku podczas spotkań z władzami Wydziału wskazali na potrzebę wprowadzenia do programu kształcenia na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych zajęciom poświęconym gospodarce leśnej. Zajęcia *ekosystemy leśne – ochrona i gospodarowanie* (ćw. audytoryjne) jest realizowany w semestrze 5 na specjalności *ochrona przyrody*. Prowadzi go praktyk, który przez wiele lat był Nadleśniczym Nadleśnictwa Kaliska.

Pracodawcy są fundatorami nagród Dziekana Wydziału Biologii w konkursie na najlepsze prace magisterskie wykonane na Wydziale. Kapituła przyznaje nagrody w dziedzinie ekologii i ochrony przyrody (Nagroda im. prof. Hanny i Feliksa Piotrowskich) oraz za pracę o charakterze bioinnowacyjnym (Nagroda im. prof. Karola Taylora). Sponsorem nagrody w dziedzinie ekologii i ochrony przyrody jest Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych, a sponsorem nagrody za pracę o charakterze bioinnowacyjnym jest firma Bioanalytic.

Uniwersytet Gdański podejmuje kroki mające na celu dostosowanie programu kształcenia do potrzeb rynku pracy, dlatego stara się monitorować kariery zawodowe swoich absolwentów. W tym celu absolwenci, którzy wyrażą zgodę na udział w badaniu losów zawodowych są proszeni o udział w ankiecie, która ma charakter anonimowy, a jej wzór jest dołączony do rozporządzenia nr 164/R/21 Rektora Uniwersytetu Gdańskiego. Absolwenci odpowiadają na pytania dotyczące m. in. ich obecnej

sytuacji zawodowej, formy zatrudnienia, liczebności osób w firmie, w której pracują, a także przydatności wiedzy i kompetencji zdobytych podczas studiów.

Informacje na temat absolwentów kierunku ochrona zasobów przyrodniczych są dostępne również w Ogólnopolskim Systemie Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów (ELA) szkół wyższych (ela.nauka.gov.pl). Raport dotyczący absolwentów, którzy uzyskali dyplom w 2021 r. jednoznacznie wskazuje, że prawie 93% z nich podjęło studia drugiego stopnia, w tym w pierwszym roku po dyplomie aż 64,3% z nich.

Przejawem dbałości o przygotowanie absolwentów do wypełniania oczekiwań rynku pracy jest szereg przedmiotów łączących zagadnienia naukowe z ich praktycznym zastosowaniem w pracy zawodowej. Oferta kursów realizowanych w toku studiów obejmuje przedmioty dotyczące podstawowych aspektów przyszłej pracy zawodowej, takie jak: „Podstawy przedsiębiorczości”, „Ochrona własności intelektualnej” czy „Zasady savoir-vivre w życiu zawodowym”. Dzięki tym przedmiotom studenci zapoznają się z zagadnieniami niezbędnymi do efektywnego funkcjonowania na rynku pracy, m.in.: aktywnego poszukiwania pracy i świadomego jej wyboru, podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej, zasad projektowania i ubiegania się o projekty.

Wydział dokonuje przeglądu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym poprzez prace Komisji ds. Współpracy z Pracodawcami a także poprzez wnioski i uwagi płynące od studentów po realizacji praktyk.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uniwersytet Gdański, przy kształceniu na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych prowadzi współpracę z instytucjami i przedsiębiorstwami funkcjonującymi w obszarze nauk biologicznych, wykorzystywaną adekwatnie do prowadzonych specjalności na studiach I stopnia. Dobór instytucji i przedsiębiorstw zaangażowanych w proces kształcenia na kierunku pozwala na osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Interesariusze są zaangażowani szczególnie w formę współpracy jaką jest realizacja praktyk, ale także w wyjazdy studyjne i zajęcia terenowe, prowadzenie zajęć przez praktyków, wykorzystywanie infrastruktury i zasobów instytucji do prowadzenia zajęć terenowych. Pracodawcy angażują się w fundowanie nagród w konkursie na najlepsze prace magisterskie. Wydział Biologii prowadzi systematyczny przegląd jakości współpracy, który wskazuje na działania, które mogą zostać podjęte i wdrożone w celu poprawy jakości kształcenia na kierunku biologia. Dysponując szerokim zapleczem współpracujących instytucji i przedsiębiorstw Wydział wypracował skuteczne narzędzia pozyskiwania informacji od pracodawców oraz działania doskonalące prowadzone w ramach systemu jakości kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

--

Rekomendacje

1. Rekomenduje się, w celu podniesienia jakości kształcenia, organizowanie wyjazdów w inne obszary geograficzne Polski, celem poznania zróżnicowanych zasobów przyrodniczych, również poza regionem Pomorza.

Zalecenia

--

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Umiędzynarodowienie jest jednym z najważniejszych działań priorytetowych Uczelni i ma charakter działań wielopłaszczyznowych. W trosce o podniesienie stopnia umiędzynarodowienia na Uczelni Rektor UG powołał w roku 2021 specjalny zespół, który prowadzi prace nad utworzeniem jednolitej polityki językowej w Uczelni. Polityka Językowa (PJ) obejmuje określenie założeń programowych i rozwiązań instytucjonalnych w UG. Na początku roku 2022, projekt został przedstawiony Senackiej Komisji ds. Kształcenia UG. Wprowadzenie polityki językowej w Uczelni stanie się podstawowym instrumentem służącym osiągnięciu wysokich kompetencji językowych przez studentów i absolwentów. Pomimo tego że ta Polityka Językowa jeszcze nie została w pełni wprowadzona, wiele zaleceń zespołu PJ weszło już w życie, a dotyczy przede wszystkim umiędzynarodowienia Uczelni, rozwoju kompetencji językowych zarówno studentów, jak i pracowników. Efektem wdrażania Polityki Językowej UG jest utworzenie *Welcome Centre UG* i organizacja przynajmniej raz w miesiącu spotkań z cyklu *International Coffee* (w marcu 2024 spotkanie dotyczyło kierunków studiów prowadzonych w języku angielskim, oferta i promocja 2024/25, kolejne kwietniowe spotkanie będzie dotyczyło zasad przyjmowania gości z zagranicy na Uniwersytecie Gdańskim. Ponadto, efektem działalności zespołu PJ było wprowadzenie na Uniwersytecie Gdańskim zasady rozsyłania uniwersyteckiej korespondencji mailowe adresowanej do studentów, doktorantów i pracowników w dwóch językach, polskim oraz angielskim. Prowadzenie aktywnej Polityki Językowej na poziomie ogólnouniwersyteckim, potwierdzonymi już konkretnymi osiągnięciami uważam za dobrą praktykę, godną polecenia innym uczelniom.

Znajomość języka obcego wśród studentów Wydziału Biologii zrekrutowanych na pierwszy oraz drugi stopień studiów jest weryfikowana poprzez testy kwalifikujące do poziomu znajomości języka obcego, które są organizowane przez Centrum Języków Obcych UG. Ze względu na bardzo zróżnicowany stopień znajomości języka obcego, wdrażanie studentów do nauki w języku obcym prowadzone jest na Wydziale Biologii stopniowo, zarówno na pierwszym, jak i drugim stopniu studiów. Na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych (pierwszy stopień), nauka języka obcego prowadzona jest w łącznym wymiarze 120 godz. w całym toku studiów (60 godz./4 ECTS w semestrze 2 oraz po 30 godz./2 ECTS w semestrach 3 i 4). W ramach tych zajęć studenci mają obowiązek ukończyć lektorat (zasadniczo jest to język angielski) egzaminem pisemnym sprawdzającym poziom kompetencji językowych oraz znajomość słownictwa specjalistycznego, egzaminem ustnym sprawdzającym umiejętność przedstawienia prezentacji multimedialnej oraz biegłość w konwersacji. Obie części egzaminu końcowego przygotowane są w celu sprawdzenia umiejętności językowych studentów na poziomie co najmniej B2. Na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych kształcenie w zakresie języka obcego dotyczy praktycznie tylko języka angielskiego. Jedynie w pojedynczych przypadkach studenci wybierają inny język – ale oczywiście takiego wyboru mogą dokonać jedynie po udokumentowaniu kompetencji

w zakresie posługiwania się językiem angielskim na wymaganym poziomie. Standardowo proponowane są do uruchomienia przy wyborze co najmniej trzy języki obce, na specjalne zgłoszenia ze strony studentów Centrum Języków Obcych przygotowuje sylabusy i możliwość zapisów na inne języki obce. Wybór przez studenta innego niż angielski języka obcego wiąże się często z przedstawieniem dokumentacji potwierdzającej znajomość języka angielskiego na wymaganym poziomie B2 - ze względu na obowiązkowe w programie studiów przedmioty w języku angielskim.

W programie studiów ochrona zasobów przyrodniczych znajdują się cztery kursy do wyboru prowadzone w języku angielskim: *Ecology and evolution of symbiotic (mutualistic) interactions*, *Functional anatomy of the vertebrates*, *Population ecology* oraz *Marine Vertebrate Ecology*. Dodatkowo, w trakcie zajęć kierunkowych prowadzonych w języku polskim, studenci są zapoznawani ze specjalistycznym słownictwem w języku angielskim w zakresie podstawowym (np.: na wykładach i seminariach wprowadzana jest terminologia i prezentowane są schematy w języku polskim i angielskim, lub tylko w języku angielskim wraz z objaśnieniami udzielanymi przez wykładowcę). Wśród materiałów wymaganych do sporządzenia pracy licencjackiej także znajdują się pozycje w języku angielskim. Obowiązkowe jest przygotowanie i zamieszczenie w pracy licencjackiej streszczenia w języku angielskim. Ponadto, w ramach wielu kursów (np. seminaria i przedmioty do wyboru), studenci zobowiązani są do przedstawienia prezentacji oraz uczestniczenia w dyskusji bazującej na artykułach naukowych w języku angielskim. Dodatkowo, studenci kierunku ochrona zasobów przyrodniczych mogą za zgodą Prodziekana wybierać dodatkowe przedmioty nie ujęte w programie studiów, w tym także anglojęzyczne, w ramach indywidualnej ścieżki kształcenia i podnoszenia kompetencji językowych. Oferta kursów anglojęzycznych jest bardzo bogata.

Studenci Wydziału Biologii uczestniczą w programie międzynarodowej wymiany Erasmus+. WB w okresie ostatnich dwóch lat przygotował szeroką ofertę anglojęzycznych kursów dla studentów zagranicznych przyjeżdżających na Uczelnię w ramach programu Erasmus. Jednak wymiana studencka w ramach programu Erasmus nadal nie jest zadowalająco rozwinięta. Uczelnia identyfikuje przyczynę stosunkowo niewielkiego zainteresowania wyjazdami problem z dopasowaniem przedmiotów w instytucjach goszczących odpowiadających zajęciom w macierzystej Uczelni, zwłaszcza w zakresie przedmiotów obowiązkowych. W roku akademickim 2023/2024 w programie Erasmus+ bierze udział jeden student ocenianego kierunku studiów, realizując program w Portugalii (UNIVERSIDADE DE TRAS-OS-MONTES E ALTO DOURO P VILA-REO; VilaReal). W poprzednich latach objętych oceną akredytacyjną żaden ze studentów tego kierunku nie uczestniczył w programie wymiany studenckiej ERASMUS+. Natomiast Wydział Biologii gościł 10 studentów w ramach programu Erasmus realizujących przedmioty w ramach kursów do wyboru na ocenianym kierunku. W celu zwiększenia zainteresowania studentów zagranicznych studiowaniem na Wydziale Biologii, każda Katedra zgłosiła co najmniej jeden przedmiot kursowy w języku angielskim, co znacznie zwiększyło ofertę regularnych kursów prowadzonych w tym języku.

Wydział Biologii UG prowadzi bogatą współpracę naukową z zagranicznymi ośrodkami naukowymi. Dzięki temu możliwa jest mobilność kadry naukowej z Wydziału Biologii. W okresie objętym oceną akredytacyjną pracownicy WB uczestniczyli w 50 wyjazdach zagranicznych finansowanych ze środków ERASMUS+ oraz innych projektów. Wydział gości w tym okresie 17 naukowców i stażystów z ośrodków zagranicznych. W trakcie wizyt naukowych gości z zagranicy studenci i doktoranci korzystają z konsultacji merytorycznych oraz seminariów i warsztatów prowadzonych przez te osoby w języku angielskim.

Pracownicy Wydziału Biologii realizowali międzynarodową współpracę naukową w ramach różnych projektów, są czynnymi członkami międzynarodowych organizacji i stowarzyszeń naukowych oraz są

redaktorami międzynarodowych czasopism naukowych, takich jak: Federation of European Neuroscience Societies, International Neuroendocrine Federation, American Society for Nutrition, Society for Neuroscience, American Society for Biochemistry and Molecular Biology, Central and Eastern European Genetic Network, American Society for Microbiology, International Association for Lichenology, Tela Botanica, International Society for Viruses of Microorganisms, International Amber Association, Association of Animal Behaviour, American Association for the Advancement of Science, American Aging Association.

Od roku akademickiego 2020/2021, dla wszystkich chętnych pracowników Wydziału Biologii UG, w celu podniesienia kompetencji językowych kadry dydaktycznej oraz administracyjnej, prowadzone są kursy języka angielskiego oraz hiszpańskiego. Na poziomie uczelni, dla studentów anglojęzycznych, wprowadzono naukę języka polskiego jako języka obcego.

Uniwersytet Gdański znalazł się w elitarnym gronie nagrodzonym w pierwszej edycji konkursu Komisji Europejskiej „European Universities” finansowanym ze środków Programu Erasmus+. Takim wyróżnieniem może pochwalić się tylko pięć polskich uczelni. Inicjatywa ma na celu zbudowanie ponadnarodowych sojuszy instytucji szkolnictwa wyższego z całej UE ze wspólną długoterminową strategią oraz europejskimi wartościami. W ramach tej działalności Uniwersytet Gdański tworzy konsorcjum Europejskiego Uniwersytetu Nadmorskiego (European University of the Seas – SEA-EU) z Uniwersytetem w Kadyksie (Hiszpania), Uniwersytetem Zachodniej Bretanii (Francja), Uniwersytetem Christiana-Albrechta w Kilonii (Niemcy), Uniwersytetem w Splicie (Chorwacja) i Uniwersytetem Maltański w Valletcie (Malta). Sojusz tych europejskich i nadmorskich uczelni opracowuje nowy model kształcenia i wymiany akademickiej, który zwiększy konkurencyjność europejskiego szkolnictwa wyższego, zapewni mobilność studentów i pracowników, zadba o najwyższą jakość kształcenia oraz prowadzenie badań naukowych.

W UG prowadzone są okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, których, w ramach monitoringu strategii UG w tym zakresie, dokonuje Dział Kształcenia oraz Rektor ds. Studenckich i Jakości Kształcenia. Ponadto, w 2021 roku została na UG powołana Rada ds. Ewaluacji Kształcenia Uniwersytetu Gdańskiego, której zadaniem jest monitorowanie stopienia umiędzynarodowienia kształcenia, w tym również na ocenianym kierunku studiów. Ocena ta obejmuje skalę, zakres i zasięg aktywności międzynarodowej kadry i studentów, a wyniki tych przeglądów są opracowywane w formie odpowiednich raportów i wykorzystywane do intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia w Uczelni.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia, obejmujący kształcenie w zakresie posługiwania się językiem obcym, uwzględnienie w programie kursów w języku angielskim, udział w programach wymiany międzynarodowej studentów i kadry, są zgodne z koncepcją i celami kształcenia przyjętymi dla ocenianego kierunku studiów. Uczelnia stwarza i udoskonala możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych. Uczelnia powołała odpowiednie zespoły oraz określiła

zakres ich aktywności w zakresie okresowych ocen stopnia umiędzynarodowienia kształcenia. Oceny te obejmują skalę, zakres i zasięg aktywności międzynarodowej kadry i studentów, a wyniki tych przeglądów są opracowywane w formie odpowiednich raportów i wykorzystywane do intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia na Uczelni.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Uczelnia utworzyła i wdrożyła system kreowania Polityki Językowej na poziomie ogólnouniwersyteckim. Wymiernymi efektami tej działalności są m.in. utworzenie Welcome Centre UG i organizacja przynajmniej raz w miesiącu spotkań z cyklu International Coffee, wprowadzenie na Uniwersytecie Gdańskim zasady rozsyłania uniwersyteckiej korespondencji mailowe adresowanej do studentów, doktorantów i pracowników w dwóch językach: polskim oraz angielskim.

Rekomendacje

--

Zalecenia

--

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Studenci ocenianego kierunku otrzymują od Uczelni wystarczające wsparcie w procesie uczenia się. Obejmuje ono w szczególności odpowiednie przygotowanie do prowadzenia badań naukowych oraz podjęcia pracy po studiach. Dostosowane jest ono do specyfiki ocenianego kierunku, a formy kształcenia dobrane są w sposób odpowiadający potrzebom studentów. W razie problemów studenci kierować mogą się do opiekuna, który pomoże im znaleźć odpowiednie rozwiązanie. Jest on pierwszą linią kontaktu w razie wystąpienia nieprawidłowości. Nauczyciele akademicy zachęcają studentów do pracy naukowej i uczestnictwa w projektach badawczych. Są dla nich dostępni poza godzinami zajęć w czasie dyżurów, które odbywają się wg harmonogramu. Studenci mają dodatkowo możliwość kontaktu z prowadzącymi poprzez narzędzia komunikacji elektronicznej. Uczelnia motywuje studentów do osiągania wysokich wyników w nauce oraz wspiera studentów wybitnych. Trzonem są stypendia zapewnione przez ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Oprócz tego studenci UG mogą ubiegać się o zewnętrzne stypendia: Marszałka Województwa Pomorskiego, Prezydenta Miasta Gdańska, Prezydenta Miasta Sopotu i Prezydenta Miasta Gdynia. Pracownicy Uczelni chętnie informują studentów o możliwości udziału w wymianach, badaniach i konkursach. Uniwersytet Gdański wspiera studentów w innych aspektach rozwoju. Oferuje możliwość aktywności sportowych za pośrednictwem Centrum Wychowania Fizycznego. Rozwój przedsiębiorczości zagwarantowany jest natomiast przez Biuro Karier UG, które organizuje liczne warsztaty, spotkania z doradcą zawodowym i projekty związane z nabywaniem kompetencji miękkich oraz wchodzeniem na rynek pracy. Pośredniczy ono również w kontakcie z potencjalnymi pracodawcami. Rozwój artystyczny studentów możliwy jest poprzez angażowanie się w działalność Chóru Akademickiego, a także rozmaitych organizacji studenckich. Zgodnie z Regulaminem Studiów, studenci mogą ubiegać się o zindywidualizowaną formę kształcenia w ramach indywidualnej organizacji studiów (IOS). O IOS mogą wnioskować studenci

wyróżniający się osiągnięciami naukowymi, studiujący na dwóch lub więcej kierunkach studiów, odbywający część studiów w innych uczelniach krajowych lub zagranicznych, studenci z niepełnosprawnością, studentki w ciąży, studenci będący rodzicem oraz osoby, które mają uzasadniony powód uznany przez właściwego prodziekana.

Oferowane wsparcie jest dostosowane do potrzeb różnych grup studentów. W ramach kierunku ochrona zasobów przyrodniczych udzielane wsparcie jest zróżnicowane i obejmuje między innymi możliwość uzyskania indywidualnych ułatwień przez osoby wychowujące dzieci (IOS) czy osoby z niepełnosprawnościami (stypendia, indywidualne dostosowania w zależności od rodzaju i stopnia niepełnosprawności). Studenci mogą wnioskować o Indywidualny Plan Studiów oraz Indywidualny Tok Studiów. Informacje o procedurach wnioskowania są szczegółowo opisane w Regulaminie Studiów oraz na stronie internetowej. Uniwersytet Gdański zapewnia także wsparcie studentom z różnymi niepełnosprawnościami. Jednostką odpowiedzialną za koordynację takich działań jest Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych. Udziela ono studentom szerokiego wsparcia, które związane jest z udzielaniem porad dotyczących studiów, pozyskiwaniem stypendiów i innych form wsparcia, takich jak adaptacja materiałów dydaktycznych, usługi asystenta czy konsultacji psychologicznych. Potrzeby studentów z niepełnosprawnościami są stale monitorowane przez Władze Wydziału, a nauczyciele akademicy uczestniczą w szkoleniach z zakresu problematyki wspierania osób z niepełnosprawnościami. Studenci realizujący kształcenie na ocenianym kierunku, np. w ramach programu Erasmus+, są wspierani poprzez instytutowego koordynatora programu. Studentami z wymian opiekuje się również ogólnouniwersytecka Sekcja Obsługi Programu Erasmus+, która dba o odpowiednie dokumenty, a także umożliwia zakwaterowanie w domach studenckich UG. Oba poziomy wsparcia działają poprawnie, a kontakt z nimi jest sprawny i możliwy również w formie zdalnej. Na UG działa również stowarzyszenie ESN, animujące życie studenckie studentów zagranicznych. Studenci mają możliwość zgłaszania skarg (zarówno grupowych, jak i indywidualnych), które są rozstrzygane przez władze Instytutu. Skargi są rozpatrywane niezwłocznie, a w przypadku wystąpienia sytuacji złożonej sprawę rozstrzyga Prodziekan ds. studenckich i kształcenia. Procedury rozpatrywania skarg i wniosków są skuteczne oraz zrozumiałe dla studentów. Uczelnia wspiera materialnie samorząd studencki gwarantując Parlamentowi Studentów UG roczny budżet, z którego finansowana jest jego działalność oraz działalność studencka, w tym kół naukowych. Ponadto wydziałowy samorząd studencki oraz organizacje studenckie mogą wnioskować o dofinansowanie do Dziekana właściwego Wydziału. Ponadto koła naukowe mają opiekunów naukowych, którzy wspierają studentów naukowo, a także organizacyjnie. Zarówno samorząd studencki, jak i organizacje studenckie mogą bez problemu zarezerwować salę do odbycia swoich posiedzeń i/lub spotkań. Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega przeglądom przy udziale studentów. Badania satysfakcji prowadzone są m.in. w formie ankiet. Prowadzone na Wydziale badanie prowadzone jest w formie papierowej i cechuje się wysoką zwrotnością. Władze Wydziału na podstawie wyników ankiet podejmują bieżącą pracę mającą rozwiązać pojawiające się problemy zgłaszane przez studentów. Dodatkowo na początku każdego roku akademickiego organizowane są spotkania studentów z władzami wydziału, w trakcie których zbierane są uwagi oraz dokonywane jest monitorowanie efektywności różnych form wsparcia dla osób studiujących na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych. Przy konsultacjach z Radą Programową kierunku organizowane są także ankiety badające satysfakcję studentów po zakończeniu całego trzyletniego cyklu kształcenia, w tym między innymi satysfakcji i dostępności wszelkich form wsparcia oraz efektywności przekazywania informacji drogą elektroniczną. Nie tylko na poziomie kierunkowym i wydziałowym, ale również uczelnianym prowadzone są przeglądy wsparcia oferowanego studentom, przy udziale przedstawicieli samorządu studentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do założonych dla kierunku efektów uczenia się i uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów. Sprzyja ich rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, specjalistyczną i zindywidualizowaną pomoc w procesie uczenia się oraz osiągnięcia efektów uczenia się, a także w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności. Studenci motywowani są do osiągnięcia bardzo dobrych wyników w nauce. Pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich jest sprawna. Wsparcie przeglądów podlega przeglądom przy udziale studentów, aczkolwiek często w formie niesformalizowanej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

--

Rekomendacje

--

Zalecenia

--

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Informacje o kierunku ochrona zasobów przyrodniczych prowadzonym w Uniwersytecie Gdańskim osoby zainteresowane mogą czerpać z wielu różnorodnych źródeł. Podstawowym ogólnodostępnym źródłem informacji są strony internetowe Uczelni oraz Wydziału Biologii. Strona główna Uniwersytetu, dostępna w wersjach językowych polskiej i angielskiej, zawiera informacje o jego historii, strukturze, a także kierunkach prowadzonych studiów. Zakładka KANDYDACI łatwo prowadzi do podstawowych informacji dotyczących procesu rekrutacji na studia, w tym dotyczących dokumentów jakie winni składać kandydaci, opłat, a także terminów rekrutacji. Strona zawiera również krótką prezentację kierunku, wskazując zalety jego studiowania, informuje też o perspektywach pracy po ukończeniu studiów. Poprzez stronę główną Uniwersytetu osoby zainteresowane mogą też uzyskać pełną informację o wsparciu dla osób z niepełnosprawnościami, jakie świadczy uczelniane Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych. Bardziej szczegółowe informacje dotyczące Wydziału Biologii oraz ocenianego kierunku znaleźć można na wydziałowej stronie internetowej. Tu zaprezentowane są sylwetki i kwalifikacje absolwentów kierunków studiów prowadzonych na Wydziale (w tym także kierunku ochrona zasobów przyrodniczych), limity przyjęć, programy studiów, plany, karty przedmiotów, efekty uczenia się i sposoby weryfikacji ich osiągnięcia, a także informacje dotyczące współpracy z zagranicą w

ramach programu Erasmus+. Podobnie, jak ma to miejsce w przypadku strony uczelnianej, również strona wydziałowa dostępna jest w wersji językowej polskiej i angielskiej, zawiera też niezbędne informacje dotyczące wsparcia osób niepełnosprawnych. Strona internetowa Uczelni oraz Wydziału Uniwersytetu Gdańskiego są prowadzone dobrze i zawierają wszystkie niezbędne informacje, jakich mogą oczekiwać różne grupy interesariuszy zewnętrznych (głównie kandydaci na studia) i wewnętrznych (głównie studenci) bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, sprzętem i oprogramowaniem, a także w sposób umożliwiający korzystanie przez osoby z niepełnosprawnością. Na podkreślenie zasługuje dwujęzyczność strony www. (wersje polsko- i angielskojęzyczne). Syntetyczne informacje o Uczelni, kierunkach i programach studiów oraz zasadach rekrutacji zawarte są też w Biuletynie Informacji Publicznej. Ważną rolę w komunikowaniu się z otoczeniem pełni też profil Wydziału na FB, gdzie użytkownik znajdzie bieżące informacje o Wydziale i prowadzonych na nim kierunkach studiów. Informacje promujące Wydział i prowadzone na nim kierunki studiów znaleźć także można na wielu innych portalach internetowych. Monitorowanie jakości (rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości oraz użyteczności dla potencjalnych odbiorców) informacji o Wydziale i prowadzonych tam kierunkach studiów prowadzone jest metodą ankietową. Ankiety opracowane przez Biuro Jakości Kształcenia UG adresowane są do studentów i dotyczą m.in. jakości informacji (funkcjonowania stron internetowych oraz dostępności i rzetelności zawartych tam informacji). Wyniki ankietowania są corocznie analizowane i służą doskonaleniu przekazu informacji o Wydziale. Przy konsultacjach z Radą Programową kierunku organizowane są także ankiety badające satysfakcję studentów po zakończeniu całego trzyletniego cyklu kształcenia, w tym między innymi efektywności przekazywania informacji drogą elektroniczną.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Publiczny dostęp do informacji o Uczelni, Wydziale, a także o ocenianym kierunku studiów (ochrona zasobów przyrodniczych (kryteria i warunki przyjęć, program studiów, warunki jego realizacji i osiągnięte rezultaty) jest realizowany poprawnie przy użyciu różnych dróg przekazywania informacji oraz komunikowania się z potencjalnymi jej odbiorcami. Strona internetowa stworzona została z myślą o jak najlepszej dostępności dla osób z niepełnosprawnościami co znajduje potwierdzenie w certyfikatach dostępności, stale aktualizowanych i monitorowanych z udziałem Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami UG. Użytkownicy dysponują dodatkowo możliwością do skorzystania ze specjalnych nakładek pozwalających między innymi na zwiększenie kontrastu czy inne ułatwienia związane z odbiorem treści. Strona dostępna jest bez ograniczeń czasowych, związanych z miejscem czy jakichkolwiek innych. Zapewniona jest łatwość odnalezienia informacji istotnych z punktu widzenia różnych grup zarówno interesariuszy wewnętrznych (studenci, pracownicy), jak też zewnętrznych (potencjalni kandydaci na studia, pracodawcy). Wszystkie podawane informacje są aktualizowane, a sposób ich prezentacji podlega ocenie i doskonaleniu.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

--

Rekomendacje

--

Zalecenia

--

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Uczelnia opracowała i wdrożyła efektywny system zapewnienia jakości kształcenia, który funkcjonuje również w odniesieniu do ocenianego kierunku studiów. Nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów sprawuje Dziekan WB przy wsparciu Prodziekana ds. Studenckich i Kształcenia, pracowników Dziekanatu, Rady Programowej kierunku, Wydziałowego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (WZdsZJK), oraz Kierownika praktyk zawodowych i Koordynatora programu ERASMUS+. System zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Biologii działa zgodnie z zasadami funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Gdańskim określonymi w odpowiednim zarządzeniu Rektora UG. Zasady i procedury doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale Biologii określa odpowiednie zarządzenie Dziekana Wydziału Biologii UG.

Zgodnie ze Statutem UG Radę Programową kierunku studiów powołuje Dziekan. Zadaniem Rady jest opracowywanie projektów warunków rekrutacji na studia i programu studiów oraz ewaluacja programu studiów. Szczegółowe zadania Rady Programowej kierunku studiów zostały określone w odpowiednim rozporządzeniu Dziekana. Rada Programowa określa przedmioty, rodzaje, formy i zakres zajęć dydaktycznych (w tym zajęcia laboratoryjne i praktyki zawodowe) oraz ich wzajemne proporcje wymagane do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Przy doskonaleniu programu studiów brane są pod uwagę opinie samorządu studentów i interesariuszy zewnętrznych, których przedstawiciele są członkami Rady. Radę Programową tworzą przedstawiciele sześciu Katedr Wydziału Biologii, których pracownicy odpowiadają za realizację większości przedmiotów na kierunku Ochrona Zasobów Przyrodniczych oraz przedstawiciel studentów tego kierunku.

Do zadań WZdsZJK należy: (1) wprowadzanie na wydziale obowiązujących w uczelni dokumentów i procedur związanych z zapewnianiem jakości kształcenia, (2) opracowywanie i doskonalenie dokumentów na potrzeby wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia, (3) przedstawianie sprawozdania z oceny jakości kształcenia za poprzedni rok akademicki wraz z rekomendacją działań na rzecz doskonalenia jakości kształcenia oraz funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, (4) upowszechnianie wyników analiz jakości kształcenia na Wydziale.

W opracowaniu koncepcji oraz programu ocenianych studiów oprócz interesariuszy wewnętrznych brali udział również interesariusze zewnętrzni. W ramach prac przygotowawczych i tworzenia koncepcji programu kształcenia na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych dziekani oraz członkowie Rady Programowej tego kierunku prowadzili rozmowy z pracownikami instytucji oraz urzędów odpowiedzialnych za ochronę przyrody, firm specjalistycznych i innych jednostek, które w przyszłości mogłyby się stać miejscem pracy absolwentów tego kierunku. Rozmowy dotyczyły zakresu wiedzy, umiejętności oraz kompetencji, które powinni posiadać absolwenci naszego kierunku, aby byli pożądanymi i konkurencyjnymi pracownikami na rynku pracy. Program kształcenia oferowany na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych odzwierciedla te propozycje i sugestie, stąd tak duży nacisk

i szeroki zakres zajęć obligatoryjnych związanych z identyfikacją gatunków czy zajęcia obligatoryjne poświęcone *geograficznym systemom informacyjnym* (GIS) i możliwościom ich praktycznego wykorzystania w pracy, jak również interdyscyplinarny charakter programu kształcenia uwzględniający aspekty prawne i ekonomiczne zarządzania środowiskiem, gospodarowanie przestrzenią czy finansowanie projektów środowiskowych.

Do zgłoszonych w ostatnich latach propozycji udoskonalenia programu studiów na ocenianym kierunku należy inicjatywa zgłoszona przez pracowników Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku dotycząca wprowadzenia do programu kształcenia zajęć poświęconym gospodarce leśnej. Zajęcia *ekosystemy leśne – ochrona i gospodarowanie* (ćwiczenia audytoryjne) są obecnie realizowane w semestrze piątym na specjalności *ochrona przyrody*. Prowadzi je nauczyciel akademicki, który przez wiele lat był Nadleśniczym Nadleśnictwa Kaliska. Ponadto, w wyniku rozmów z pracodawcami podjęto również decyzję o rozszerzeniu kształcenia w ramach dwóch specjalności, które obecnie studenci wybierają już w czwartym semestrze. Do programu realizowanego w ramach specjalności zostały włączone zajęcia, które wcześniej były w ofercie zajęć do wyboru.

Istotnym elementem zapewnienia jakości kształcenia jest jej stały monitoring procesu kształcenia, uwzględniający również strategię UG w zakresie kształcenia. Dla wsparcia tej działalności w 2021 r. została powołana Rada ds. Ewaluacji Kształcenia Uniwersytetu Gdańskiego. Do systematycznego monitorowania i oceny programu studiów wykorzystywane są wyniki ankiet przeprowadzanych wśród studentów oraz raporty hospitacji. Każdy pracownik ma dostęp do systemu monitoringu (ankiet) w swoim panelu pracowniczym. Dodatkowym źródłem informacji o jakości kształcenia są uwagi studentów przekazywane do nauczycieli, bezpośrednio do Władz Wydziału i WZdsZJK lub za pośrednictwem formularza dostępnego na stronie Wydziału. W Uczelni prowadzone są również ankiety studenckie odnoszące się do pracy dziekanatów i jakości obsługi studentów. Dziekanat WB uzyskuje od lat wysokie oceny studenckie.

Do oceny i poprawy jakości kształcenia służą również wyniki ogólnouczelnianych ankiet skierowanych do nauczycieli i dotyczących warunków pracy dydaktycznej oraz „Ankiety na wejściu – Pierwszy kontakt z uczelnią”. Badania ankietowe są prowadzone z wykorzystaniem formularzy papierowych lub elektronicznych zgodnie z wytycznymi w zarządzeniu Rektora. Na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych ankietyzację zajęć prowadzono także na prośbę głównego nauczyciela odpowiedzialnego za zajęcia (np. *identyfikacja roślin zarodnikowych, biogeografia*). Celem ankiet była chęć poznania opinii studentów, którzy uczestniczyli w zajęciach uruchomionych na tym kierunku po raz pierwszy. Pozwoliło to m.in. zmodyfikować i uatrakcyjnić zajęcia terenowe czy dostosować sposób przekazywania treści na wykładzie do oczekiwań studentów. Ponadto, studenci zwracali się do WZdsZJK z prośbą o przeprowadzenie ankietyzacji niektórych zajęć (np. w 2019/2020 r. ćwiczeń z *metod molekularnych w identyfikacji gatunków i ekologii zwierząt*), co również pozwoliło usprawnić sposób prowadzenia tych zajęć. „Ankiety na wyjściu” wypełniane przez absolwentów kierunku ochrona zasobów przyrodniczych umożliwiły zgromadzenie opinii o wiedzy i umiejętnościach zdobytych w toku studiów, które ich zdaniem będą ważne w przypadku kontynuacji nauki na kolejnych etapach kształcenia lub w przyszłej pracy zawodowej. Informacje zwrotne od absolwentów o tym, jakie treści były szczególnie cenne w toku studiów, jakich zabrakło, a które należy ich zdaniem rozszerzyć lub ograniczyć umożliwiają modyfikację programu kształcenia, aby spełnić potrzeby przyszłych absolwentów i potencjalnych pracodawców. WZdsZJK przygotowuje raport z podsumowaniem wyników ankiet, rekomendacjami i innymi informacjami dotyczącymi jakości kształcenia, który jest przekazywany Uczelnianemu Zespołowi ds. Zapewniania Jakości Kształcenia UG i publikowany na stronie Wydziału.

Ważnym elementem systemu jakości kształcenia są hospitacje zajęć dydaktycznych. O wyborze zajęć do hospitacji decydują Prodziekan ds. Studenckich i Kształcenia oraz kierownicy jednostek. Zasady hospitacji zajęć zostały określone w odpowiednich zarządzeniach Rektora UG oraz Dziekana Wydziału Biologii. Hospitacje zajęć prowadzonych przez nauczyciela przeprowadza się zgodnie z wcześniej przygotowanym harmonogramem, co najmniej raz w okresie, w którym ten nauczyciel podlega okresowej ocenie. Po hospitacji, nauczyciel zapoznaje się z oceną i zaleceniami zawartymi w protokole sporządzonym przez hospitującego. Wyniki hospitacji są systematycznie analizowane przez WZdsZJK i Dziekana. W przypadku oceny negatywnej hospitację zajęć przeprowadza się w kolejnym roku akademickim.

Przyjęcie na studia na ocenianym kierunku studiów odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów, określane w odpowiednich uchwałach Senatu UG oraz zarządzeniach Rektora UG. Obejmują one m.in. kryteria i wymagania stawiane kandydatom, terminy poszczególnych etapów rekrutacji oraz limity przyjęć.

Procedury weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się zostały określone w odpowiednim zarządzeniu Rektora UG. Na Wydziale Biologii efekty uczenia się oraz sposoby ich weryfikacji dla poszczególnych przedmiotów są zapisane w sylabusach i dodatkowo udostępnione na stronie internetowej WB. Sposoby weryfikacji efektów uczenia się są również dokumentowane w formie „Teczek przedmiotów”, za których przygotowanie odpowiada główny prowadzący zajęcia. Ocena przydatności efektów uczenia się na rynku pracy jest możliwa w trakcie obowiązkowych *praktyk zawodowych*. *Praktyki* odbywają się poza jednostkami Uniwersytetu Gdańskiego i umożliwiają nawiązanie kontaktów zawodowych oraz poznanie możliwości na rynku pracy. Biuro Karier UG prowadzi ponadto badanie losów zawodowych absolwentów zgodnie z odpowiednim zarządzeniem Rektora UG. Na podstawie uzyskanych opinii i analiz w latach 2019/2020-2022/2023 wprowadzono do programu studiów szereg zmian, których głównym celem było dostosowanie kształcenia do postępów w nauce i wymagań na rynku pracy. Zmodyfikowano treści i metody kształcenia uwzględniając techniki kształcenia na odległość, a także zweryfikowano godziny i punkty ECTS. Zmiany dotyczyły również wprowadzenia specjalności w obrębie kierunku od 4 semestru studiów, zwiększenia liczby godzin realizowanych w ramach specjalności, a w związku z tą modyfikacją uruchomienia nowych przedmiotów w programie, co zapewniło studentom rozszerzenie oferty kształcenia w obszarze wybranych specjalności. W programie studiów pojawiły się nowe zajęcia (*zasady savoir vivre w życiu zawodowym*), rozszerzono ofertę zajęć do wyboru zarówno w języku polskim (np. *podstawy ekologii morza, środowisko Morza Bałtyckiego, morskie sieci troficzne*), jak i w angielskim (np. *Population ecology, Functional anatomy of the vertebrates, Marine Vertebrate Ecology, Ecology and evolution of symbiotic (mutualistic) interactions*) zgodnie z procesem umiędzynarodowienia kierunków studiów na Uniwersytecie Gdańskim. Od cyklu 2021/2022 wprowadzono seminarium i pracownię specjalnościową już w piątym semestrze, co umożliwiło studentom wydłużenie czasu realizacji prac dyplomowych w wybranych katedrach.

Oceniany kierunek studiów podlega systematycznej ocenie pod względem aktualności programu studiów i jego dostosowania do aktualnych i prognozowanych potrzeb rynku pracy oraz podjęcia dalszego kształcenia na drugim stopniu studiów. Ocena ta obejmuje efekty uczenia się oraz wnioski z analizy ich zgodności z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, system ECTS, treści programowe, metody kształcenia, w tym metody kształcenia z wykorzystaniem metod o technik kształcenia na odległość, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, praktyki zawodowe, wyniki nauczania i stopień osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, wyniki monitoringu losów zawodowych absolwentów.

Program studiów na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych jest poddawany systematycznej ocenie na podstawie miarodajnych źródeł (m.in. ankiet studenckich, ankiet i opinii interesariuszy zewnętrznych, opinii interesariuszy wewnętrznych). Procedury i zakres takiej oceny są trafnie dobrane do celów i zakresu oceny. Obejmują one kluczowe wskaźniki ilościowe postępów oraz niepowodzeń studentów w uczeniu się i osiągnięciu efektów uczenia się, prace etapowe, prace oraz egzaminy licencjackie. W ocenie tej biorą udział interesariusze wewnętrzni, czyli kadra prowadząca kształcenie oraz studenci, jak również interesariusze zewnętrzni, czyli pracodawcy i absolwenci ocenianego kierunku oraz innych kierunków realizowanych na Wydziale Biologii UG. Wnioski z systematycznej oceny programu studiów są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia tego programu, o czym świadczą liczne zmiany dokonane w programie studiów zarówno z inicjatywy interesariuszy zewnętrznych, jak i interesariuszy wewnętrznych.

Weryfikacja jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów odbywa się na zasadzie procedur wewnętrznych oraz okresowo przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

W Uczelni i na Wydziale funkcjonuje efektywny system zapewniający wysoką jakość kształcenia. Zostały wyznaczone osoby i zespół sprawujące nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad ocenianym kierunkiem studiów. Zakres obowiązków i odpowiedzialności tych osób i zespołów został określony w sposób przejrzysty i jednoznaczny a podstawie odpowiednich uchwał Senatu i zarządzeń Rektora UG. System jakości kształcenia obejmuje procedury w zakresie projektowania, zatwierdzania, monitorowania oraz przeglądu i doskonalenia programu studiów, które mają charakter formalny i są realizowane w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. W projektowaniu, zatwierdzaniu, monitorowaniu oraz przeglądzie i doskonaleniu programu studiów biorą udział zarówno interesariusze wewnętrzni (nauczyciele akademicy oraz studenci) i zewnętrzni (potencjalni pracodawcy oraz absolwenci). Rezultaty monitorowania jakości kształcenia są wykorzystane do ciągłego ich doskonalenia, które ma na celu przede wszystkim dostosowanie programu do aktualnych i prognozowanych potrzeb rynku pracy, zwiększenie efektywności stosowanych metod kształcenia, oraz wykorzystanie innowacyjnych koncepcji edukacyjnych zwiększających efektywność kształcenia.

Procedury w zakresie zatwierdzania, zmian oraz wycofania programu studiów mają charakter formalny, i są realizowane w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury określone w odpowiednich aktach prawnych Uczelni. Przyjęcie kandydatów na studia, w tym na studia na kierunku ochrona zasobów przyrodniczych, odbywają się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów określone w odpowiedniej uchwale Senatu UG.

Przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów obejmująca m.in. efekty uczenia się oraz ich zgodność z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, system ECTS, treści programowe, metody kształcenia, w tym metody kształcenia z wykorzystaniem metod o technik kształcenia na odległość, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, praktyki zawodowe, wyniki nauczania i stopień osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz wyniki monitoringu losów zawodowych absolwentów. Systematyczna ocena programu studiów jest oparta o wyniki analizy miarodajnych oraz

wiarygodnych danych i informacji, których zakres i źródła powstawania są trafnie dobrane do celów i zakresu oceny. Obejmują one m.in. kluczowe wskaźniki ilościowe postępów oraz niepowodzeń studentów w uczeniu się i osiągnięciu efektów uczenia się, prace etapowe, dyplomowe oraz egzaminy dyplomowe, informacje zwrotne od studentów dotyczące satysfakcji z programu studiów, warunków studiowania oraz wsparcia w procesie uczenia się, informacje zwrotne od nauczycieli akademickich i pracodawców oraz informacje dotyczące ścieżek kariery absolwentów. W ocenie programu studiów biorą udział interesariusze wewnętrzni (kadra prowadząca kształcenie, studenci) oraz interesariusze zewnętrzni (pracodawcy, absolwenci kierunku), a wnioski z wyływające z tej oceny są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia programu studiów.

Jakość kształcenia na ocenianym kierunku jest poddawana zewnętrznej ocenie przez Polską Komisję Akredytacyjną, a wyniki tej oceny są wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia na tym kierunku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

--

Rekomendacje

--

Zalecenia

--